

ÉLETTÜNK

XV. évf. 12. szám (15. Jahrg. Nr 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

1983 december

Itt az advent!

Most már tudom, sehol a kerek földön nem hangzott olyan mélyen, olyan titkos melegen ez a szó, mint nálunk. Akkor volt különösen szép az advent, ha Luca napjára leesett az első hó. Nagypapa kelt föl először a házban és beszólt a gyerekek szobájába: aki bajnali misére jön, öltözzön már. Mindig hat órákor volt ez a mise, tehát korán kellett fölkelni, de az álmos népnek mégis édes volt az áldozat. Az utcán selymes nagy pelyhekben hullt az ég téli álma az alvó városra. A sűrű havon át tompán bongott a nagytemplom harangja a házak fölött. Minden utcából szaporán sietett a nép a hívó tornyok felé. A ropant mennyezet alatt fényben áradt az ének: „Harmatozzatok égi magasok” és „Jöjj el édes Údvözítőnk!” És micsoda finom muzsika szólt a szívekben! Valami édes öröm halk csengője csilingelt és olyan jó lett attól minden hívó ember. Hiszen azt ünnepelték, hogy az Isten olyan kedves lett a földnek, mint egy apró gyermek a bölcsőben. Otthon a nagyok és kicsinyek külön tanácskoztak titkoló hangon. Az áldott békében egyre forróbb volt a tiszta öröm izgalma, amint a nagy este közeledett. Még az öreg is úrrá lett a gyermek, az egész ország szinte gyermek volt és a csavargó szívében is fakadt egy könnyes mosoly akkor. Új holmival teltek a zárt szekrények és mindenki olyan boldog volt, mert ajándékozni kívánt. Az apa munkájából új ruha lett és a szőnyegen futó vasút és anyai gondtól illatos a kalács. Az új bor tisztult a hordóban, a polcokon piroslott az alma, aszú szőlő függött fehér háncon és törésre várt a dió a padláson.

Decemberben korán van sötét és ott-hon a család, de az utcán négy-öt kis magyar fontoskodik nagyon. Az egyik apró házikót visz és kopognak ajtóról ajtóra. Jézus kicsi regősei szép szerével kérdezik: „Néni kérem, betlehemi bojtárok vagyunk, szabad-e itt most játszani valamit?” Családokban élő hagyomány ez, még az igricek hangját is érezni benne. Nagyanyó tanítja az unokának és így száll egyik nemzedékről másikra, de eredeti zamatját már csak a falu őrzi. Több helyen, például Kapor-nak környékén, torzult pogány szavak bukkannak föl a szövegben és habár a nép sem érti már őket, mégis tovább éneklí. Ebben a játékban lehet látni: a magyarnak új lelke lett, amikor a vérivó kobzosok unokái a jászol elé szelídültek, mert Mária fia leigázta őket. A nemzet igazi sorsa, melyet keblében hord, beszél a juhászok ajkán: a riadó lovasok hangjának egy foszlánya, a paraszti munka dicsérete és a Jézusra talált szív örömdala olvad össze az adventi költeményben. Sokan ma mesének mondják, de milyen boldog volna ma megint egy nép, ha azt a régi mesét el nem rabolják tőle...

Lehet arról vitatkozni, vajon helyes volt-e a karácsonyi mesével igézni a kicsinyek képzeletét? El kell ismerni azonban, volt abban valami finom gon-

1983 Karácsonyán

Sohse volt olyan szükséges és sosem volt olyan nehéz békéről írni, mint most. Az Úr Jézus szavai: „Békét hagyok rátok, az én békémet adom nektek”, sosem voltak olyan aktuálisak, mint a mi életünkben most. — Adj nekünk békét. De Békét, ami valóban az. Békét a szabadságban. Mert a diktált béke nem béke. Azt mi tudjuk, magyarok és más kis népek, a legjobban... Mi az első világháború óta békediktátum alatt nyögiünk és ezért kívánnánk már igazi békét a szabadságban és igazságban.

békét fenyegeti a Gonosz, az istentelenség. Addig a békét ki kell küzdeni és a békét meg kell védeni. Ez a történelem tanítása és parancsa.

A nyugatnémet parlamentben november 23-án fejeződött be a kétnapos „rakéta-vita”. — A háború utáni évek kétségkívül egyik legsorsdöntőbb vitája.

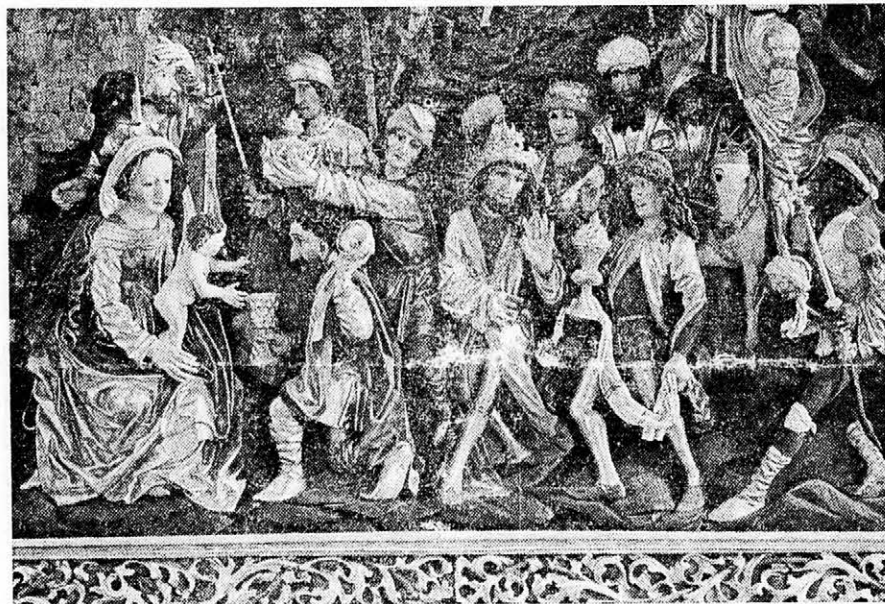
A legfontosabb következménye az lett, hogy az SPD, megtagadva az 1979-ben elfogadott utólagos fölszerelést (Nachrüstung), a „Zöldek”-kel együtt határozott NEM-mel szavazott az amerikai Per-

zontalansági tényező lett a további szovjet terjeszkedésnek a megakadályozásában. Az SPD-nek ez a meghátrálása szinte a hitleri dőkre emlékeztet, amikor a német munkásság zöme, háttal fordítva a weimari Németországnak, tömegesen tödult a horogkereszt mögé. Hogy ma ezt legjobban ők tagadják és tiltakoznak ellene, nem változtat a tényeken.

Willy Brandt, a párt jelenlegi vezetője, most is tiltakozott az ellen, hogy ezzel a döntésével nemcsak kibújt a nemzeti felelősség alól egy ilyen fontos kérdésben, mint az atomrakéták föllállítása, hanem egyenesen hátbatámadta az európai védelmi szövetséget, a NATO-t, és szovjet érvekkel harcol máris a még nem is létező amerikai rakéták ellen, mintha a német nép számára nem is Amerika volna a „Sicherheitspartner”, hanem egyformán mind a kettő, sőt talán inkább még jobban a Szovjetunió.

Wörner német hadügyminiszter egyenesen a szemére is vetette, hogy az ő és pártja jelenlegi álláspontja, elismerése a szovjet monopoligénynek a középtávú rakéták terén, és azt is, hogy a párt ma veszélyezteti a nyugati védőszövetséget, sőt tudatosan befelé a szövetség célját kérdésessé teszi. Erre Brandt próbálta kimagyarázni, hogy ők a „Nem”-szavazat ellenére is a nyugati védőszövetségben maradnak, — „a mi NEM-szavazatunk vétum a szövetségben és a szövetség mellett és nem a szövetség ellen”. Mindenenesetre, nem sok meggyőző erővel. Az emberben sajnos megmarad az a bizonytalansági érzés, hogy a Nyugatnémet munkáspárt NEM szavazatában a nyugati védőrendszer egyik tartópillére megingott. A német munkáspárt, az SPD, legalábbis mostani vezetőségében: Bahr, Brandt, Ehmke... már nem szövetséges, hanem csak idő kérdése, hogy teljesen ellenzékbe vonul és szembefordul nemcsak Amerikával, hanem annak európai partnereivel is.

Milyen perspektíva lebeghet a most már teljesen balra tolódó párt előtt? — Még nem is olyan régen az volt Európában a vélemény, hogy Európa szívében legszilárdabban áll Németország. Sajnos, ez ma már a múlté. — Vagy el lehet-e képzelni azt, hogy Moszkva partnersége mellett keresik a német egységet? Ez csak a függetlenség és szabadság árán történhetik. Még fülünkbe cseng a jelszó a szélső baloldali JUSO-k részéről: „Lieber rot, als tot!” — „Inkább leszek vörös, mint halott!” És még emlékezünk a közelmúltra, amikor Willy Brandt és Bahr egymásnak adják a kilincset a Kreml-
(Folytatás a következő oldalon)

BAJOR BETLEHEM

Olvassuk Advent első vasárnapjának első leckéjét Izaiástól, Ámos fiától: „A napok végén fog történni: a hegy az Isten Házával sziklaszilárdan áll... feléje özönlének a népek, a nemzetek és azt mondják: Gyertek, menjünk föl az Isten hegyéhez... Ő mutassa meg nekünk útjait, hogy az Ő ösvényén járjunk... Ő oszt igazságot a népeknek és fékezi meg a nemzeteket. Akkor majd a kardokból ekevasat kalapálnak és a lándzsákból szőlőmetsző késeket. Nép nép ellen többé nem húz kardot és nem készül többé háborúra”. (Jes 2,1–5.)

Botorul sokan a napi politikára értik és nem a „napok végére”. És érvelnek is vele... elfelejtve, hogy Izaiás a „napok végére”, a Messiási időkre érti és nem a világtörténelem folyására. — Az élet harc és az marad míg a föld siralmak völgye marad. Addig, míg az igazságos

dolat és mély értelmű szándék. A hívó szülő ilyen módon is Jézushoz fűzte a gyermeki szívet és maga egészen háttérben maradt, amíg a gyermek egészen ki nem nyílt. És a tapasztalat szerint a mese nem is ártott senkinek, hiszen a serdülő lélek jól értette: Isten fiának születése napján halmozta el a szülői szeretet minden földi jóval, mert Jézus a föld legnagyobb öröme és mert a keresztény család is Betlehemben született.

Varga László SJ (1901–1974) egyik, 1952-ből való írásából vett részlet.

shing II és Cruise Missile középtávú rakéták német földön való felállítása ellen. Meg kell jegyeznünk: a már meglévő és Németországra irányított 240 SS-20 szovjet rakétával szemben ellensúlyozásul.

A rakéták felállítása mellett a koalíció (kormányzó párt) 286 „Igen”-nel szavazott, az ellenzék, SPD és a „Zöldek” 226 „Nem”-szavazatával szemben.

Elszomorító a dologban különösen az, hogy az SPD, a második legnagyobb párt, amely különösen Közép- és Észak-Németországban a munkások többségét egyesíti magába, a választásokon 5 %-ot elért „Zöldekkel” fogott össze ezen a két nevezetes napon. — A „Zöldek” nem komoly párt, inkább csak a német szélsőségek átmeneti üledékének látszik.

Bár a döntés a rakéták mellett történt, a 226 „Nem”-szavazat egy ilyen fontos, nemcsak a német nép sorsát érintő, hanem talán az egész világ sorsára kiható kérdésben mégis olyan nagy, hogy az ember önként megkérdézi magában: „Quo vadis, Germania?” — „Merre megy, Németország?” — A szocialista Franciaország imponáló egysége egy ilyen fontos nemzeti kérdésben, nem is beszélve az angolokról és az olaszokról, akik az amerikai rakéták föllállítását már meg is kezdték, nem tudunk szabadulni attól a rossz érzéstől, hogy Németország munkáspártja, amely még jó félévvel ezelőtt kormányzásban volt, koalícióban az FDP-vel, most ennyire megingott, szinte bi-

MINDEN OLVASÓNKNAK
BOLDOG KARÁCSONYT
ÉS BÉKÉS ÚJESZTENDŐT
KÍVÁN
AZ ÉLETTÜNK
SZERKESZTŐSÉGE

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

A celibátus lelkiisége

A papnevelés fontossága

A celibátusról szóló cikksorozatunkat nem tudjuk lezárni anélkül, hogy a celibátus megkívánta sajátos lelkiiségéről ne beszéljünk. Az Egyház s különösképpen II. János Pál pápa nem ok nélkül sürgeti a papnövendékek természetfeletti lelkiisége kialakításának szükségességét.

A II. Vatikáni zsinat útmutatásait és követeléseit sok vonatkozásban az Egyházban valóra váltották — aminek csak örülni lehet —, de a papnevelésben rengeteg mulasztás és hiba történt és történik. Pedig a zsinat a papnevelésről szóló határozatban leszögezte, „hogy az egész Egyház óhajtott megújulása nagyrészt azon múlik, hogy áthatja-e a papok szolgálatát a krisztusi szellem. Ezért hangsúlyozza a papság képzésének döntő fontosságát és megjelöli annak főbb elveit” (Optatum Totius, bevezetés). A papi lelkiiség ugyan nem teljesen azonos a celibátus lelkiiségével — tudjuk, a papság mint olyan nincsen szükségképpen a nőtlenséghez kötve —, azonban a nyugati egyház papsága számára a celibátus lelkiisége nagyon fontos tényező, hisz igazi természetfeletti meggyőződés nélkül a celibátus megtartása értelmetlen és lehetetlen.

Helytelen papnevelés

Lehet, hogy zsinat előtti időkben egyes szemináriumokban a növendékeket szinte szerzetesi módon, azaz a világtól elvonva, a világot mintegy kirekesztve nevelték. Nem vették elegendőképpen figyelembe, hogy a világi papnak sokkal nagyobb önállóságra és világismeretre van szüksége, mint a kolostorba visszavonuló és a közösség támogatását élvező szerzetesnek. Így előfordulhatott, hogy a túlságos elszigeteltségben nevelt papnövendék a reális életre fel nem készülve és fel nem vértézve került felszentelésre. Ezért az említett zsinati határozat már az ún. kisszemináriumoktól is megkívánja, gondoskodjanak róla, hogy a növendékek „kellőképpen ismerjék az életet” (Nr. 3). Sajnos a zsinat utáni szemináriumok mintha még nem találták volna meg a zsinat szellemében megújult nevelés módját. Vannak szemináriumok, ahol közös lelkigyakorlatok már alig vannak, ahol a papnövendékek laikus-teológusokkal, sőt női teológusokkal együtt nevelkednek, ahol a tanárok maguk a celibátust nyíltan ellenzik és hallgatóikat a Szentszék és az egyházi tekintély elleni lázadásra tanítják. Még akkor is, ha elismerjük, hogy nem könnyű az új időknek megfelelő és mégis

hitelesen természetfeletti nevelés módszerét megtalálni, az elmúlt 15 év tapasztalata elegendőnek látszik, hogy „a gyümölcseikről ismeritek meg őket” elve alapján a zsinat utáni kísérletezésekről képet alkossunk magunknak. Nos e gyümölcsök nem nagyon biztatóak: a hivatások száma rohamosan csökkent, még azok közül is, akik a papszentelésig tartanak, egyesek hamarosan „megválnak papi hivataluktól”. Ezzel szemben mindenütt, ahol a zsinat szellemében komoly nevelés van, — s itt nem a Lefebvre-féle konzervatív elhajlásokra gondolunk — feltűnő sok papi hivatás van. Nem igaz tehát, hogy a celibátus törvénye csökkent a hivatások számát, inkább azt kell mondanunk, hogy a celibátus sajátos lelkiiségének a hiánya hozza magával, hogy ez a szekularizált papi életsemény — ha ugyan még annak szabad nevezni! — már nem tudja vonzani a fiatalokat. Szörnyű felelősség terheli a nevelőket és az egyházi előjárókat, akik gyengeségből — sokszor jobbik belátásuk ellenére — nem mondanak ellen bizonyos divatos deszakralizáló törekvéseknek és nem követik a zsinat irányvonalát!

Az igazi papi lelkiiség iskolája

A celibátus ellenfelei néha arra hivatkoznak, hogy a nemi élet az ember lelki egyensúlyához és karakterbeli kifejlődéséhez szükséges s így az Egyháznak nincsen joga, hogy papjait ettől megfosssa. Nos, a nemi élet önmagában még senkit sem tesz kiegyensúlyozottá, mint ahogy azt a házasságban élők tapasztalata és példája mutatja. Az egyensúlyt nem az élvezet — semmifajta megengedett vagy megnevezett élvezet — biztosítja, hanem a hivatásbeli és sajátos kötelességek tudatos és következetes teljesítése. A családban élő férfi nem azért éri el jellembeli érettségét, mert nemi életet él, hanem azért, mert önzetlen szeretettel szereti övét és családja érdekében áldozatot is tud hozni. Az igazi lelkiiség iskolája, legyen papról vagy civilről szó, az önuralom, mérséklet, kötelességteljesítés, önzetlenség, hűség gyakorlásában van.

A zsinat ezért megkívánja, hogy a papnövendékek „tanulják meg nagyrabecsülni azokat az erényeket, amelyeket értékel a közvélemény és amelyek Krisztus szolgáját megbecsültté teszik az emberek előtt, ilyenek az egyeneslelkűség, az érzék az igazságossághoz, az adott szó megtartása, udvarias magatartás, szeretettel párosult beszédmod” (uo. Nr. 11). S ezen inkább természetes erények mellett a zsinat főképpen a hitből fakadó, imában gyökerező lelkiéletet követeli tőlük, nevezetesen hálás szívvel vállalni a celibátus állapotát „nemcsak azért mert az egyházi törvény így parancsolja, hanem mert ez az Istennek drága ajándéka, amelyet alázattal kiveszünk és amelyet igyekezzenek a Szentlélek kegyelmének ösztönzésére és segítségével szabad lélekkel és nagylelkűen viszonzni” (uo. Nr. 10).

Természetfeletti optimizmus

Az Egyház a celibátus áldozatát csak azért követelheti papjaitól, mert természetfeletti optimizmussal bízik Isten kegyelmében. Persze előfordulhat, hogy a legjobb pap is néha lelki válságon esik át és ilyenkor különösképpen nehezebbé esik a magányosság, az emberi érzelmi szeretetről való lemondás. Nem szabad ilyenkor feladnia hivatását és a celibátus megtartását lehetetlennek tartania.

Ha alázatos imában Isten kegyelmét kéri, épp e krízis próbatüzeiben érlelődik meg papi jelleme. Elkerülhetetlen az is, hogy egyeseknél néha komolyabb kisiklások ne történjenek, sőt jóvátehetően társadalmi szituációk is keletkezhetnek. Igen nagy szeretettel kell lennünk az ilyen hajótörést szenvedő papok iránt és remélnünk kell, hogy az Egyház ügyüket idővel irgalmasabban karolja fel és legalább a szentségekhez való járulást — amennyiben ez nem ütközik magasabbrendű erkölcsi parancsba — lehetővé teszi. De az Egyház aligha fogja

1983 Karácsonyán

(Folytatás az első oldalról)

ben. Nem instrukciókért jártak már abban az időben Moszkvában? Németek részéről egyre többször hallja az ember, hogy nemcsak szélső marxisták, hanem mindkettő szovjetbarát is.

Ez a tulajdonképp már egy év óta folyó atomrakéta-vita éles fényt vet a német képvisleti demokrácia súlyos válságára. Kisebbségben vannak a „Zöldekkel” együtt a parlamentben a szociáldemokraták és a szélső baloldal és az utcára hivatkoznak. Nem hajlandók a demokrácia játékszabályai szerint elismerni a kormányzó többségi párt akaratát. Erőszak alkalmazásával is szeretnék akaratukat keresztülvinni. Az sem kétséges, hogy a béketüntetésekkel együtt masíroznak a kommunistákkal. Ezt Németországban mindenki tudja, de nehéz a többszázézeres tüntető tömegekben szétválasztani őket a kommunistáktól, annál inkább, mivel sok a tüntetők között a kripto-kommunista.

Az is biztos, hogy a kormányzó pártoknak, a CDU/CSU és FDP-nek, sem volt könnyű ez a döntés és még nehéz hónapok, ha nem évek, állnak előttük. — Borzalmas hatású fegyverek felállításáról kellett döntenie, amelyek az atomháború poklát idézik fel az emberekben, még akkor is, ha az ellenséges agitáció nem él vissza az emberek félelmével. A hitleri példa mutatja, hogy milyen könnyű az utcát, a nagy tömegek hangulatát, márhólnapra befolyásolni és megváltoztatni Németországban. Egy új generáció nőtt fel a háború óta. Ennek nincs meg az a tapasztalata a szovjet rendszerről, annak embertelenségéről, mert nem a saját testén tapasztalta meg, mint apáik tapasztalhatták meg a második világháború szörnyűségei közt. Ennek az ifjúságnak a háború után sajnos éppen az amerikaiak rövidlátásából, ha nem naivításából, akiknek mindenki jó volt, aki nem hazafi volt, olyan tanítók jutottak, akik előtt a hazaszeretet, a fegyelem, a nemzeti értékek megbecsülése, ismeretlen fogalom volt. Kozmopolitizmust hirdettek minden következményével együtt. Egyszóval, szétzillesztették az iskolát, a német ifjúságot. Kivételesen csak ott volt, ahol a családnak volt annyi ereje, hogy ezeknek az áramlatoknak ellen tudtak állni.

Ez az ifjúság tüntet ma, nemcsak Németországban, de a többi nyugati országban is, (a Keleti Blokk államaiban tüntetni nem lehet!), valami „Béke” mellett. A tüntetés valójában a rend, a fegyelem, a munka, egyszóval a polgári erények ellen folyik, szinte divatból és mellettük megbújnak az anarchista tudatosan romboló tömegek és a kommunista agitátorok is.

Ez a kép nemcsak Németországban,

a celibátus törvényét megszüntetni, nem embertelenségből, hanem mert bízik Istenben és a kegyelem erejében.

Fejezzük be a celibátusra vonatkozó cikksorozatunkat a II. vatikáni zsinatnak „A papi szolgálatról és életéről” szóló határozata idézetével: „A zsinat újra jóváhagyja és megerősíti ezt a törvényt (a celibátusról van szó) a papi rend jelöltjeire nézve. A Lélek sugallatára bízik abban, hogy az Atya nagylelkűen adja az újszövetség papságához annyira illő celibátus ajándékát, ha azt alázatosan és kitartóan kéri mindazok, akik az egyházrend szentségének felvételével Krisztus papságának részesei, és ha ugyanezt az egész Egyház is kéri” (Nr. 16). Az egész Egyház, tehát a hívek is, hisz a hívek érdeke, hogy jó papjaik legyenek!

meggyőződésünk, egész Nyugaton, ahol csak talaja van az „utának” 1983 karácsonyán. — Céltudatosra, nagy erélyre és józanságra lesz szükség, hogy az „utacát” megfékezhessek. — Vigyázni kell arra, hogy a kommunista erők föl ne használhassák világszerte bujtogató céljaikra.

Mitterrand, a francia államelnök mondta a napokban: „Ha Nyugateurópa nem vigyáz és nem lesz szolidárisabb, akkor a harmadik világháború bekövetkezhetik.

H. F.

Segítsetek!

Kedves Magyar Testvérek!

Immár 11 éve foglalkozom az Olaszországban tartózkodó magyar menekültekkel. Közel 10 éve jelennek meg évente Karácsonyra „kolduló leveleim” a szabad világban megjelenő magyar lapokban. Így nem csoda, hogy néhányan máris elküldték szokásos adományukat, mielőtt kéresem nyomtatásban megjelent volna.

Jól tudom, hogy más célokra is gyűjtenek. Azt is tudom, hogy a gazdasági helyzet világszerte nehezebb lett, így adakozni is nehezebb. Ennek ellenére a menekültek számára küldött adományok összege nem csökkent, ami magyar honfitársaink áldozatkészségét bizonyítja — legalábbis azokét, akik adakozni szoktak.

Tavalyi karácsonyi levelemben bővebben ismertettem az olaszországi magyar menekültek helyzetét. Azóta ez semmit sem változott, legfeljebb annyit, hogy a táborok épületeinek állaga a használat folytán tovább romlott. Így gyakrabban van áramszünet, ennek következtében meleg víz, és télen fűtés hiánya, stb. A lakásviszonyok tehát még nehezebben viselhetők el.

Az idén is abban a reményben írom e sorokat, hogy a szabadvilági magyarság áldozatkészsége most sem csökkent, és minden gazdasági nehézség ellenére legalább annyi segítséget kapnak magyar menekülteink, mint az elmúlt években. Természetesen nem fontos, hogy az adományok már karácsony előtt megérkezzenek, hisz a kapott összeggel egész éven át kell gazdálkodni.

Az adományokat az alábbi címre kérjük: Comitato Cattolico Ungherese, Via della Conciliazione 44, I-00193 Roma.

Szeretetteljes üdvözetemet küldöm a menekültek minden jötevőjének és minden magyar testvérünknek, Isten kegyelmében gazdag karácsonyt és boldog újévet kívánva.

P. Salamon Zoltán László OFM Cap.
magyar lelkipásztor

Meszlényi Antal:

MAGYAR SZENTEK ÉS SZENTÉLETŰ MAGYAROK

Nélkülözhetetlen kézikönyv! Az Árpád-ház szentjei mellett először foglalkozik a nemkanonizált, de szentéletű régi magyarokkal (Bánfy Lukács sztergomi érsek, a Pálos-rendalapító Özséb, a kassai vértanú, Kelemen Didák minorita, Hám József szatmári püspök stb.); rajtuk kívül a közelmúltból 15 magyar hitvalló, illetve vértanú részletes, hiteles életrajzát tárja elénk (Prohászka Ottokár, hg. Batthyány-Strattmann László, Bogner Mária Margit, Hummel Kornél, Kaszap István, Apor Vilmos stb.). Tudományos igényű készült munka, emellett élvezetes, felémelő olvasmány. Nem hiányozhat egyetlen katolikus magyar család könyvespolcáról sem!

A gyönyörű nyomdai kiállítású, 300 oldalas könyv, kékszínű egész vászonkötésben, arany nyomással, rendkívül kedvezményes áron DM 20,- vagy \$ 10,- (+ portóköltség) befizetése ellenében kapható az Életünk kiadóhivatala címén. Rendelje meg! Korlátolt példányszám!

Ádvent a betegségben és szenvedésben

„Földi életünk legnagyobb értéke, a néma, panasz nélküli szenvedés.”
Kaszap István

Mindenkiben benne él az egészség, a boldog élet utáni vágy. Természetes, hogy valamennyien félünk a szenvedés, a betegség „keresztjétől”. Ha mégis „megjelenik az Úr”, és meglátogat ezzel az „édes és nehéz teherrel”, akkor nem vagyunk egyformák a válaszadásban, az elfogadásban. Még sok mindent tervezünk talán a közeljövőre, és most valami vagy valaki áthúzza elképzeléseinket.

És elkezdődik a harc az ellenséggel (= betegséggel) szemben. Egyedül maradunk? Vagy csak a gyógyszerek, az orvosok erejében tudunk már bízni? És hol marad ilyenkor a kimondott vallásos felfogásunk imája: „Legyen meg Uram, a Te akaratod!”?

Adventi időben élünk, számunkra az advent, de egész életünk várakozást, felkészülést jelent. De egy betegség is lehet „advent”, amely megtanít, hogy örök karácsony legyen a szívünkben, az életünkben.

Minden advent téged vár Uram... Téged vár mindenki, főleg a beteg, a szenvedő, aki közel kerül a bajban Hozzád. És talán nem hiába imádkozza: Legyen meg a Te akaratod, mert eljöttél már és újra eljössz a világra.

Aki keresztény, ezt még inkább vallja és hiszi, de nehéz megvalósítani. Ezért olvassuk gyakran Szent Lukács evangéliumának sorait: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap.” (Lk. 9,23-24)

Még inkább, aki beteg, aki szenved, annak vigasztaló ez a tudat, hogy saját kínjaiban, szenvedésében, keresztbordozásában a közénk érkező és velünk lakó Jézust követi. Azt, akihez talán jobban tudunk ragaszkodni, mint szereteteinkhez, vagy saját törékeny életünkhöz. Hitünk lehet a legnagyobb kapocs, amely elszakíthatatlanul megtart Jézus várában. Ha tényleg nagyon akarom, hogy Jézus elérkezzen a szívembe, életembe, akkor a tőle kapott „kincsek” — a betegség keresztje, a türelmes szenvedés, az álmatlan éjszakák órái, a gyötrő félelem — mind értékesebbek lesznek számunkra.

Jézus előbb nyújtotta szeretetét, előbb jött el, mint megérdemelnénk, azért, hogy mindent megosszon velünk.

Az advent, a betegségben szenvedőknek is Jézust hozza, jön az esendő ember szívbe, hogy megossza keresztjét és szenvedését. Jézus is „advent”-et él a beteg emberrel együtt. Ráhagyja a betegre, a szenvedőkre „kincsét”, a keresztet. Ez az élet, az üdvösség, a feltámadás, amely a karácsony szegénységéből és az advent várakozásából születik Jézusnak és az őt követőknek. Am ennek súlyát leginkább a beteg és szenvedő ember érzi.

Nem véletlen bíztat Hans Balthasar:

HIRDETTEM AZ IGÉT!

Mindszenty szellemi végrendeletének ez a könyv az első gyöngye, amit kiadott a Mindszenty Alapítvány. — Írásából, beszédeiből és cselekedeteiből merített 60 oldalas „bevezetővel” látta el Közi Horváth József. A könyv tartalmazza legfontosabb körleveleit, írásait és beszédeit, amiket harcban a megszállókkal írt vagy mondott, valamint felejthetetlen körútjain a világban szétszórt magyarokhoz intézett.

Legszebb karácsonyi ajándék!

Ára DM 25,— vagy \$ 10,— + portó.

„A kereszt, a szeretet legnagyobb tanúságtétele”. A kereszt előtt érti meg az ember, hogy Isten útjai egészen mások, mint ahogy mi elképzeljük. A kereszt próbára teszi az ember hitét, megpróbálja az ember erejét és türelmét. De méginkább a szeretetét, mert most kell kimondani: készen vagyok a keresztbordozásra.

Talán sokkal hosszabb ideig tart,

BABITS MIHÁLY (1883—1941):

Karácsonyi ének*

Mért fekszel jászolban, ég királya?
Visszasírsz az éhes barikára.
Zenghetnél, lenghetnél angyalok közt:
mégis itt rídógsz állatok közt.

Bölcs bocik szájának langy fuvalma
jobb tán mint csillag-úr szele volna?
Jobb talán a puha széna-alom,
mint a magas égi birodalom?

Istálló párája, jobb az neked,
mint gazdag nárdusok és kenetek?
Lábadhoz tömjén hullt és arany hullt:
kezed csak bús anyád melléért nyúlt...

mint gondolnánk, de Ő velünk marad, adja erejét és szeretetét, amely által az adventi beteg és szenvedő ember mindig karácsonyt él önmagában. Nem hiába imádkozzuk és énekeljük oly gyakran: Jöjj el, Uram, Jézus! Jöjj el, édes Üdvözítőnk! — Jézus jön, Jézus velünk, Jézus köztünk, Jézus értünk.

Ha ezt hisszük, akkor nem olyan nehéz a betegség, nem sivár az élet. Mi elmondhatjuk, hogy van „Emberünk” (vö. Jn. 5,5—8) vagyis van aki segítsen, aki gyógyítson, aki reményt adjon. Ez azért lehetséges, mert emberré lett az Isten. Ez az örömhír hangzik minden ember számára, ezt énekelik az égben az angyalok, ennek örülnek a földön a békességes emberek karácsonykor. Azok, akik békében vannak egymással, de főleg az Istennel. Hiszen már nem lázadoznak a betegség, a szenvedés ellen, hanem hordozzák adventi örömmel a keresztet.

Így lehet nyugodt és boldog a beteg-ágyon, a kórházban vagy otthon a beteg és szenvedő emberek karácsonya, mert az advent közel hozta azt, Akire mindenki várt, aki újra eljön, hogy meggyógyuljunk általa.

Kiss György Barnabás OH

*

Részlet a szerző hozzánk intézett leveléből: Idén májusban jöttem ki barátommal, és itt lettünk irgalmas szerzetesek. Már évek óta szeretnénk volna otthon megvalósítani ezen tervünket, de sajnos nem lehetett. Ezért választottuk, hogy idegen országban folytatjuk Istenes szent János atyánk betegápoló és emberszerető munkáját. Mint papok elkezdtük az egyéves noviciátust itt Grác-ban, és majd kórházi lelkesként működünk tovább a betegek között.

Úgy hiszem, sokat tudunk majd segíteni a szenvedő és beteg emberek lelki gondozásával. Otthon is szívesen vállaltam a kórházi betegek és otthon fekvő öregek szolgálatát...

Hogy miért írtam? Most, hogy sokat vagyok a betegek között, hiszen velük együtt élek — látom, hogy mennyi hitre, türelemre és emberi erőre van szükség. Hálás vagyok, hogy egészséges lehetek, és így szolgálhatom a rászorulókat. Talán az irgalmas Jézus általam is tud karácsonyi örömet nyújtani és adni mindazoknak, akik a betegség és a szenvedés „adventjében” élnek. Ezzel a kis írással vigasztalni és erősíteni akartam beteg, magyar testvéreimet, akik szívbe kell, hogy elérkezzen és megszülessen a karácsony Kisded Jézusa.

Graz-Eggenberg, 1983 okt. 29.

Clevelandi katolikusok jubileuma

90 ÉVES A MAGYAR SZENT ERZSÉBET EGYHÁZKÖZSÉG

1893 januárjában küldte el Vaszary Kolos magyar hercegprímás Böhm Károly márianosztrai plébánost a magyarok megszervezésére Amerikába. Még ebben az évben megalapítja Clevelandben a Szent Erzsébet egyházközséget. Magyar imakönyvet ad ki és magyar újságot alapít. Clevelandből mint központból igyekezett felkutatni minden nagyobb magyar csoportot. Bízta őket egyházközségek szervezésére. 1894-ben Szent Er-

hetilap szerkesztését az Erdélyi Ferenc Atyák vették át és azóta is ők vezetik a lapot.

A Szent Erzsébet templomban 1907-ben két magyar pap működik, iskolájukban pedig 531 tanulót nyolc magyar orsolyita nővér tanít. Böhm Károlyon kívül Vay Péter, aki 1895-ben 2000 magyarral indult el Fiuméből Amerikába, volt a legismertebb szervezője a magyaroknak. Böhm Károlyal azonban szoros együttműködött. Ő különösen New York és New Jersey városokban látogatta és gondozta a magyarokat. Ezek az úttörő magyarok a századforduló körül megépítették a templomaikat, utána az iskoláikat, csak azután törődtek saját-magukkal.

A magyarokon kívül nagyon sok volt a más nemzetiségű magyar állampolgár. Különösen sok volt köztük a szlovák, horvát és később a népi német. 1910-ben már 338.151 magyar állampolgár volt regisztrálva az USA-ban.

A második kivándorlóhullám az első világháború után indult el Amerikába és tartott a második világháborúig. Így pl. a Cleveland-i egyházmegyének 10 magyar latin szertartású egyházközsége és 4 magyar görög-katolikus temploma volt. A harmadik hullám a 2. világháború és különösen az '56-os forradalom után indult el. Ezek nagy zömmel már Nyugaton (Los Angeles) telepedtek le. A legutóbbi amerikai népszámlálás szerint több mint 1,700.000 amerikai állampolgár vallotta magát magyar nemzetiségűnek.

Mattsee és a Szentkorona

KUBALA ÖRNAGY VALLOMÁSA

A Mattsee-i Szentkorona Emlékmű felavatásáról írt képes beszámolómmal kapcsolatban több olvasónk kérdésére kiegészítésként közöljük a Szentkorona megtalálásának körülményeiről az események egyik koronatanújának, Kubala amerikai őrnagynak, annak idején jegyzőkönyvbe mondott vallomását, ami csupán anyagtorlódás miatt maradt ki multkor számlakönyvből.

Köztudomásúlag a Szentkorona történetéhez tartozik az is, hogy egy amerikai őrnagy, a 7. sz. amerikai hadsereg Augsburg-i kihallgatási központjának vezetője, miután másfél hónapos keresés után Szálasi volt szárnysegédjénél, Gömbös Ernő tüzérszázadosnál, megtalálták a kulcsokat és a páncélládát kinyitva, az üres volt, 1945 augusztus 2-án a következőket mondotta jegyzőkönyvbe:

„Július 24-én vagy akörül, Granville hadnagynak sikerült a kulcsokat megszerezni s amikor a ládát Granville hadnagy és Zöllner százados jelenlétében kinyitottuk, üresnek találtuk. Azonnal odarendeltem Pajtás ezredest és megkérdeztem: mi ez? Pajtás ezredes kijelentette, hogy ő elejétől kezdve tudta, hogy a láda üres, mert személyesen vette ki belőle a koronát és a jogart és az országalmát és a kapott utasítás szerint elásta. Szeméremre vettem az ezredesnek, hogy engem végzetesen nehéz helyzetbe hozott, mert már az egész világ tudja, hogy a láda a 7. hadsereg börtökében van. Mire Pajtás ezredes azonnal önként vállalkozott rá, hogy elmegy és elhozza a koronát. Ekkor lépett be a terembe a szervezet Andrews nevű hadnagya, aki azonnal jelentkezett, hogy elmegy az ezredessel. Először beleegyeztem, de később megváltoztattam az elhatározásomat, mert előbb érintkezésbe akartam lépni az A. C. of S. G-2-

vel⁶, ezért megtiltottam Andrews hadnagynak és Pajtás ezredesnek, hogy elmenjenek...

Másnap délben, amikor éppen Peary ezredesnek írtam, belépett Andrews hadnagy és Pajtás ezredes és jelentették, hogy tegnap este csendben elmentek és most itt van a korona. — Egy régi, sáros benzines hordót hoztak be a szobába. A hordót Pajtás ezredes vésővel felnyitotta és három sáros, megrongált börtököt húzott ki belőle. A börtökök egymás után szétestek. A koronát, jogart és az országalmát a fürdőszobába vittük, ahol Pajtás ezredes róluk a sárt, a piszkot személyesen mosta le. Utána a földre helyeztük őket száradni. Miután teljesen megszáradtak, behelyeztük őket a ládába az eredeti helyükre. Szent István kardját sohasem vették ki a ládából és az most is ott volt eredeti helyén, eredeti tokjában. A láda azóta nem lett kinyitva.” (Aláírás: Paul Kubala őrnagy, M. I.)

*

Szálasiék 1945-ben a koronával és a koronázási jelvényekkel együtt kivitték Mattseebe a Szent Jobb-ot és a koronázási paláttal együtt Strasser Mattsee-i plébánosnál helyezték biztonságba. A Szent Jobb már 1945 augusztus 19-én visszakérült Budapestre, ahol augusztus 20-án a Szent István körmeneten óriási részvétel mellett körülhordozták. — A koronázási palást pedig Rohacher salzburgi érsek őrzete alatt volt, míg az is a Szentkoronával az USA-ba került. — Az arany evőeszközt a Mattseet megszálló amerikai katonák használták, az üres ládát pedig a község melletti tóba dobták.

(—)

6 Az amerikai 7. hadsereg parancnoksága.

CSER-PALKOVITS ISTVÁN SJ:

Pápai látogatás Bécsben 200 éve

2. rész.

A SZENTATYA

MÁRCIUS 22-TŐL ÁPRILIS 22-IG

tartózkodott Bécsben és munkarendje szerint hivatalos látogatásokat tett, áldásokat adott, templomokat látogatott, kihallgatásokat tartott és II. Józseffel határozott, intenzív titkos tanácskozásokat folytatott. Résztvett az udvari templom (St. Augustin) szertartásain és húsvétvasárnap, márc. 31-én ő végezte a dómban az ünnepélyes szentmise szertartásait és mondott latinnyelvű szentbeszédet. A szentmisén II. József — szemgyulladás miatt nem vett részt. A dómban bemutatott ünnepélyes szentmisére, VI. Pius Migazzi bécsi és Batthyány esztergomi bíborosok kíséretében érkezett és ott Garampi nuncius és Herzan Ferenc bíboros (II. József római követe, később szombathelyi püspök) várta a dómkáptalan és a lelkeskedő papság élén. A pápai szentmise után VI. Pius hatfogatú hintón kíséretével a volt jezsuita templomba érkezett, amelynek erkélyéről hatalmas embertömeg fogadta Krisztus helytartójának Urbi et Orbi áldását. Ezzel egyidőben a váróhelyek ágyúinak hangja hirdette a városnak és környékének a nagy eseményt. A császár és tanácsadói, a pápán és a hívek lelkesedésén gúnyolódó pamflet-írók, Kaunitz, a kancellár, II. József rossz szelleme, aki a pápával szemben az udvariasság elemi szabályait sem tartotta meg, — kényszerültek látni, hogy minden alkalommal milyen nagy tömegek várták a pápával való találkozást.

Soha annyi ember nem fordult meg Bécsben, mint ezekben a hetekben. Vonzotta őket a hódolat és tisztelet, amelylyel az Egyház fejének tartoztak. És ezt nem tudta megzavarni, sem csökkenteni Eybel egyetemi tanár: Mi a pápa? sem pedig Rautenstrauch: Miért jön VI. Pius Bécsbe? című gúnyrövege.

A PÁPA ÉS A CSÁSZÁR TÁRGYALÁSAI közben kiéleződtek az ellentétek. A pápa eretnek-támogatással vádolta a császárt, értésére adta, hogy kíméletlen egyházpolitikai rendelkezéseinek alapja a rosszul indulatúan értelmezett egyházfogalom, amely a pápának csak tiszteleti elsőbbséget adott, de megtagadta tőle a püspökök illetékességi körébe való beavatkozás jogát. Hangoztatta, hogy nem átmeneti megoldások érdekében jött Bécsbe, az uralkodót súlyos tévedéseiről akarta fölvilágosítani, amelyek kapcsán ő túlélve hatáskörét, a sacerdotium (papság) jogait az imperium (császárság) hatalmi körébe vonta. II. József és Kaunitz merevebb magatartására a pápa azzal felelt, hogy megszakítja a tárgyalásokat és elutazik Ausztriából.

BATTHYÁNY BIBOROS ÉS A MAGYAR PÜSPÖKÖK KÖZVETÍTŐ SZEREPE

Az uralkodó megrémült a várható botrányos kudarcától, ezért közvetítésre kérte föl Batthyány esztergomi bíborosérseket, aki Patachich Ádám kalocsai érsekkel és hat magyar püspökkel érkezett a pápai látogatásra a császárvárosba. A bíboros pápahűségéhez nem fért kétség, hiszen közismert volt erélyes föllépése a jozefinista törekvések ellen, magáva! II. Józseffel szemben is az egyház és nemzet jogainak szóval és tollal elszánt védőjének bizonyult. — Most, a bécsi krízis idején okosságából nem fordult nyíltan szembe a császárral és sikerült neki a pápa és a császár közti barátság megmentése.

Garampi nuncius sugalmazására kompromisszumos egyességet ajánlott a pápának, ami valójában nyereségnek számított. Batthyány megnyugtatóan tudott hatni a pápára és arra indította őt, hogy az eredetileg Bécsben tervezett nyilvános konzisztóriumot tartsa meg és adja át neki és Firmian passauai bíborospüspöknek a bíborosi kalapot. Ez meg is történt s a pápai hatalomnak a birodalom területén való gyakorlását érzékeltette. A konzisztórium után a magyar püspökök búcsúaudiencián jelentek meg a pápa előtt s Batthyány ekkor adta elő második kompromisszumos javaslatát a nyílt egyházszakadás elkerülésére. A magyar püspöki kar ugyanis különleges helyzeténél fogva a törvényhozói hatalom részese is volt és külön hűségeskü kötötte őket a pápához. Ezért tárgyalhattak közvetlenül VI. Piuossal olyan joghatósági ügyekben, amelyekben a császári tilalom miatt nem fordulhattak a Szentszékhez engedélyért, illetve fölmentésért. Ezekon kívül a magyar püspökök további felhatalmazásokat is kaptak a pápától, aki megengedte, hogy ahol a lelkiismeret és a hit sérelme nélkül tehetik, igazodjanak II. József rendeleteihez. A püspökök ezt megígérték. Így megőrizhették a pápához való hűségüket, miközben külsőleg követték az államegyház rendelkezéseit.

Batthyány és a magyar püspökök kimagasló szerepe a tárgyalásoknál II. József egyetértésével is találkozott és ezért a bíborosprimásnak, a kalocsai érseknek és Esterházy Károly egri püspöknek a Szent István-lovagrend nagykeresztjét adományozta. Esterházy nem fogadta el a kitüntetést: ezzel fejezve ki elégedetlenségét a császár hajthatatlansága miatt. Az uralkodó különösen nem szívelte Szily János szombathelyi püspököt, mert benne látta rendeleteinek leghevesebb ellenzőjét, ezért külön kézirattal kiutasította Bécsből.

Egészben véve VI. Pius nem kívánta a régi állapotok visszaállítását, csak azt akarta elérni, hogy a császár ne avatkozzék a pápa jogkörébe. A skizma elhárítása a pápa és a nuncius diplomáciai küzdelmének volt az eredménye, pedig az elszakadás veszélye nagyobb volt, mint azt ma hinni lehetne. A pápa utazása tehát — így következett a szóbanforgó könyv szerzője — a „figyelemreméltó eseménynél” többet jelentett, ami a legújabb kutatások tükrében újból bebizonyosodott.

A PÁPA ÁPRILIS 22-ÉN BÚCSÚZOTT A CSÁSZÁRVÁROSTÓL

Az egész udvar jelen volt a búcsúzásnál. II. József értékes, briliánsokkal díszített keresztet ajándékozott a pápának s a kíséret tagjai a kor szokásának megfelelően részesültek a kölcsönös ajándékokban. Ezekután VI. Pius a császári hintóba szállt és a császár magas vendégét Máriabrunn ágostonrendi kolostor templomáig kísérte. Itt, az első magyar királyné, Gizella emléktől megszentelt helyen, egymásmellé térdelve imádkoztak. A templomajtó előtt a császár a pápa áldását kérte, aki megölelte II. Józsefet s ő testvérével, Max Franz főherceggel együtt térdelhajtva fogadta a Szentatya áldását.

VI. Pius pápát útja Melk, St. Florian, Linz, Wels érintésével Braunau határállomáson át Münchenbe vezette, ahol a választófejedelemmel a kölcsönös nagyrabecsülés jegyében folytak le a tárgyalások. Augsburgban pedig a pápa a püs-

pöki székház erkélyéről adta áldását a katolikusok és protestánsok nagy sokaságára, arról a helyről, ahonnan 1530-ban az ágostai hitvallást kihirdették. A hívők ezreitől ujjongva körülvelt és megtisztelt pápa Tirolon át utazott Velencébe, ahonnan pünkösdvasárnap indult el az egyházi államon keresztül Rómába.

Itt, a lakosság körében a pápa hosszas távolléte nyugtalanságot keletkezett, amit a pápai udvar — állítólag — a bécsi tárgyalások eredményének hangsúlyozásával ellensúlyozott: ezt a pusztá híresztelést Lipót nagyherceg Firenzéből terjesztette, ami viszont újabb jozefinista sajtóhullámot indított el. A bécsi látogatás kudarcát hirdették mindenfelé és a jozefinista reformok szükségét hangoztatták. Ez a sajtóhadjárat eredményezte a bécsi kudarcról vallott történetírói és új-

ságírói felfogást, amely 200 éven át irányította a tudományos közvéleményt. Ténylegesen pedig e tárgyalások vezettek az 1783–84 telén megkötött konkordátumhoz is, amelyben a pápa megadta a császárnak a püspökjelölés jogát a milánói és mantuai hercegség területére.

A középeurópai katolicizmus történetében ezekben az években érte el tetőpontját az egyházellenes bosszúállás mozgalma, amelyet azonban sok kiváló egyházfő, lelkipásztor és a pápahű hívek lelkesedése sikerrel ellensúlyozott. VI. Pius bécsi látogatását követő három évtized után pedig Hofbauer Szt. Kelemen és kiterjedt körének hatására Bécs lett az újjászülető osztrák katolikus lelki és szellemi élet központjává. Az idevezető úton 1782 tavasza bizonyára az első kilométerkövet jelentette.

Papi utánpótlás — ?

Közismert tény, hogy 20 éve állandóan csökken világszerte a papság száma. A világegyházban és az egyes országok egyházaiban ma központi probléma. Okairól könyveket lehetne írni. Alapvető okai talán az emberek teljesen evilági életszemlélete és beállítottsága, ami a vallási élet elsekélyesedéséhez vezetett egyéneken és közösségeken. Ennek egyik folyamata, hogy ritka lett, különösen Nyugaton, a nagy jólétben és élvehajhászásban a sokgyermekes, mélyen hívő keresztény család. — Ez volt a papi utánpótlás legbővebb és legtermészetesebb forrása.

Csak folyamata lett ennek a szeminárium élet és a teológiai oktatás elsekélyesedése. Itt nem is annyira a tudományos képzést értjük, hanem a papi lelkiség, a vallásos elmélyülés hiányát, sokszor szeminárium előjáróknál, nevelőknél is, de még többször a teológiai tanároknál. Egy körfolyamat ez, az általános elszekularizálódás körfolyamata, amelyen rövid időn belül felületi terápiával segíteni nem lehet. Itt alapvető változásra van szükség nemcsak a magánéletben, de a közösségi életben is. Véget kell vetni világviszonylatban a csak anyagi (materialista) világszemléletnek és életgyakorlatnak. Ha világviszonylatban a közvélemény, tömegmédiák, törvényhozás stb. csak ennek a sekély, sőt léha életgyakorlatnak kedveznek, és csak azt szuggerálják, akkor nem lehet várni elmélyült, befelfordult emberibb világot.

Az Egyház életéből

Keleti kommunista államokban is várják a pápát. — A jugoszláv kormány már két évvel ezelőtt meghívta a Pápát Jugoszláviába. A kérést Kuharics zágrábi bíboros közvetítette, de a kormány részéről a feltételek olyanok voltak, hogy Róma nem fogadhatta el.

Mint hírlik, a jövő év júliusában azonban Zágráb számol azzal, hogy a Szentatya a legnagyobb horvát zarándokhely, Márabisztrica 350 éves jubileumi ünnepére meglátogatja Jugoszláviát. Az előkészületek — úgy hírlik — egyházmegyei szinten már meg is kezdődtek.

*

Magyarországon is számolnak azzal, hogy II. János Pál pápa jön Budapestre. Glemp bíboros október végi látogatása alkalmával jelezte is ezt a reményt. Hivatalos meghívás sem Lékai bíboros, sem a kormány részéről még nem történt. Az Állami Egyházügyi Hivatal már foglalkozik a kérdéssel, de ahogy hírlik Budapestről, Moszkvát is meg kell hallgatniuk ebben a kérdésben. A magyar kormá-

nyon minden esetre nem fog múlni, hogy jöhet-e a pápa.

*

Schwester Pasqualina, aki XII. Pius pápa házvezetőnöje volt, 89 éves korában agyvérzésben elhunyt Bécsben. — Pasqualina Lehnert már németországi nuncius korában szolgált Pacelli bíborost, a későbbi XII. Pius pápát. Mikor Pacelli bíboros pápa lett 1939-ben, Schwester Pasqualina Rómába követte és 1958-ig, XII. Pius haláláig, hűségesen kitarzott mellette.

A pápa halála után is Rómában maradt. Ez év elején könyvet írt a következő címmel: „Nekem jutott az a privilégium, hogy szolgálhattam neki”. — November elején Bécsbe utazott, hogy résztvegyen egy ünnepségen XII. Pius halálának 25. évfordulóján. Amikor éppen fölszállt a repülőgépre, hogy Rómába visszarepüljön, összeesett és kórházba szállítva, három napra rá meghalt. — Schwester Pasqualina tekintélye nagy volt a Vatikánban, segítségét még római prelátusok is szívesen igénybevétték.

H. F.

Karagandának már nincs püspöke

DR. HIRA SÁNDOR (1897 – 1983)

Tavaly júniusi számunkban boldogan írtam arról, hogy az én első szibériai pap-bajtársam, Hira Sándor, titokban felszentelt püspök, aki titkos utódja lett Romzsa ungvári görögkatalikus püspöknek, levelet írt Karagandából, — Romzsaát először teherautóval elgázolták, aztán mikor a kórházban a nővérek szerető ápolása mellett gyógyulni kezdett, megmérgezték. — Én ugyan tudtam Híráról, hogy Irkutsk vidékéről (Taiseti körzet) az Omszk-melletti bányákba került, onnét '56-ban hazakerült Ungvárra. Nem sokáig volt otthon. Szovjeték jobbnak látták Hírát a középázsiai kő-sivatagba, Karagandába (= fekete vér) száműzni, az odatelepített volganémetek közé, ahol már nem lehet veszélyes. Onnét nem jött hír felőle és mivel már 85 körül járt az életideje, azt hittem, már nem él.

Tavaly nyáron telefonhívást kaptam Königssteinből, hogy ismerem-e egy papot Karagandában, aki valószínű magyar és püspök is, mert az illető egy fényképet látott róla mitrában és pásztorbottal, amint éppen templomot szentel. Egy hang azt mondta bennem: *Ez csak Hira Sándor lehet! Tehát él!*

A telefonhívást levelek követték. A levelezés bonyolult és hosszú volt, Litvánián keresztül. Végül is célba ért a hír rólam is hozzá, hogy én is élek, Németországban. Közben kezembe került egy saját levele az ő jellegzetes, gyönyörű írásával, amit június végén írt, és július közepén érkezett, amiből a legfontosabb részleteket tavaly nyáron közöltem. — A levél egy német papnak szólt, többek között ezt írja: *Mi haszontalan szolgálak most aratjuk a vértanúk véreinek a gyümölcsét. A ti nemzetetek áldott emlékü vértanú papjai véreinek. — Huszonöt éven át papnövendékek nevelésével*

Csoóri Sándor elnémitása

Csoóri Sándort, az ország egyik legnépszerűbb és legolvasottabb íróját „illetékes kormányzervek” (?) egyévi hallgatásra ítélték, nyilván azért az előszóért, amelyet Duray Maklós „Kutyaszorító” c., a felvidéki magyarság sorsát leplezetlenül feltáró, — egyébként New Yorkban megjelent — könyvéhez írt (l. Életünk 1983 okt.). Ez annál inkább meglepő, hiszen a közvélemény Csoórit tekintve Illyés Gyula közéleti szereplése folytatójának, mintegy „szellemi örökösének”. Elég az hozzá, hogy Csoóri Sándor neve is ún. „konzultációs listára” került. Ilyen tilalmi lista írásban lefektetve ugyan sehol sincs, — mégis praktizál. Ezért a „Mozgó Világ” c. folyóirat még a nyár végén a Párt Központi Bizottságához fordult felvilágosításért: kik és hányan vannak ilyen „konzultációs listán”? Választ ugyan nem kaptak, de a folyóirat főszerkesztőjét, Kulin Ferencet sürgősen menesztették. Azzal indokolták, hogy a Mozgó Világ a közelmúlt eseményeit „marxista megítélések ellenében” tárgyalta, „ezért kényszerült az állami irányítás (?) Kulin Ferenc elvtársat főszerkesztői tisztségéből felmenteni”. A leváltást megelőzően a párt egyik élpublicistája, Hajdú János az „Élet és Irodalom”-ban minden korábbinál élesebb hangon támadta Csoóri magatartását. Kulin utódjának állítólag P. Szűcs Juliannát, a Népszabadság belső munkatársát nevezték ki. Viszont a folyóirat szerkesztőségi tagjai kijelentették, hogy az új szerkesztőbizottság munkájában nem kívánunk résztvenni. ●

foglalkoztam, mint lelkiatya és tanár. De ilyen gyöngyei az Úr szőlőjében munkálkodóknak sehol máshol nem akadtak. Erre élő tanúk a derék juhocskák, akiknek mi csak méltatlan pásztorai vagyunk. — Nem érzem az én 85 esztendőmet! — A hitközség lelkesedése, az apostolok cselekedeteinek idejére emlékeztet és elfelejteti velem, hogy számkivetésem ideje meg lett hosszabbítva... Itt nem a pásztor vezeti a nyáját, hanem a nyája a pásztorot...

Tavaly június végén aztán nem mertem hinni a szememnek, amikor ide Münchenbe távirat jött Karagandából a következő tartalommal: *Dr. Franz Harangozó, Oberförbringer Str. 40, D-8000 München: Üdvözlétedet hálásan köszönöm, leveledet kíváncsian várom. — Hira Sándor.*

Az én választlevelem nem ért oda. A következő levél, ami tőle Litvánián keresztül december 13-án ért ide, ugyanannak a német papnak szólt a következő tartalommal: *1982 október 10-től nagyon súlyos tüdőgyulladással nyomtam a betegágyat. Ez már a második figyelemztetés volt: légy készen szármot adni sáfárságodról, a Te hosszúra nyújtott életedről! (Ezt latinul írta.) — A kórházban eltöltött hosszú éjszakákon át életem filmszalagjai peregve előttem, aggasztottak: akinek több adatott, attól többet is kívánnak vissza... egy egész papi generáció nevelése (300 kispap) pásztoráció, lelki gyakorlatok... és kegyelmek, túlláradó kegyelmek és mindenütt szeretet... és mindennek a csúcspontja: Karaganda! Juhocskák, ezek a csodálatos gyöngyszemei a mi édesanyánknak, az Anyaszentegyháznak... Álom ez, vagy valóság? Aztán adj számadást minderről! (ez is latinul). Aztán a zárómondat: Uram, Tied vagyok! Üdvözíts engem!” (szintén latinul). Aláírás: P. Alexander és gyönyörű, kézzel írott írással németül Frohe, gesegnete Weihnachten!*

Aztán több írás nem jött tőle, csak órára. Paptestvérei Karagandából: P. Albinus SJ és világi hívek márciusban számolnak be róla. Albinus azt írja: *Köszönöm az imákat P. Alexander egészségéért. Minden az Isten kezében van, de most nagyon szomorúan néz ki az egészsége... Még kórházban van, de nem jó jel, hogy mindig vért köhög. Már négyszer végeztek az orvosok vérátömlesztést. Rövid ideig jobban lett, de általában csak a jó Isten tudja, mi lesz tovább. De ő, mint mindig, nyugodt és vidám.*

Aztán jött a távirat. Csak ennyi volt benne: *P. Alexander Hira csütörtökön, május 26-án meghalt. Temetése holnap, május 30-án lesz. R. I. P. Cum ave fraterno — testvéri üdvözléssel. Pater Eberhard.*

A temetése után hosszabb levél jött P. Albinustól: *Május 30-án a templom mellett temettük el. A temetésen 14 pap — nagyon sok a mi viszonyaink mellett — vett részt, egy pravoszláv pap is. A temetés nagyon szép volt. Rengeteg nép, 150 koszorúslány fehér koszorúval. Az idő is szép. Másnap rossz lett az idő, sok hó esett. —*

Csak egy éve tudtuk meg, hogy P. Alexander Hira, akivel évek óta leveleztünk, püspök. Az egyházközség plébánosa volt kapcsolatunknál a főszemély. P. Alexander mindig szerényen a háttérben maradt, úgy hogy most nagyon fáj, hogy nem támogattuk még sokkal jobban. Csak az vigasztal, hogy mikor súlyos betegségéről (mellrák?) értesül-

tünk, versenyeztünk a hívőkkel a tisztelőben és az adományokban. Azt hittem, hogy szíve vágyát, egy teológiai művet, az orosz követségen át küldhetek. Sajnos, ez nem sikerült — írja a németországi közvetítő.

Bischof Alexander Hira levelei mindig tele voltak dicsérettel a német hívők hitéről és hűségéről. Ezt ő lelkipásztorai mártírúma gyümölcsének tulajdonította: Sanguis martirum semen christianorum, (vértanúk vére keresztények magvetése). — Michael Köhler preláton kívül, aki Frundsee-ban (Kisgiztánban) 1983 tavaszán szintén elhunyt, az összes Oroszországi német pa-

JUHÁSZ GYULA (1883–1937):

Két karácsonyi vers

KARÁCSONYI ÉNEK

*Szelíd, szép betlehemi gyermek:
Az angyalok nem énekelnek
S üvöltönek vad emberek.*

*Boldog, víg betlehemi jászol:
Sok börtön és kórház világol
És annyi viskó bús, sötét.*

*Jó pásztorok és bölcs királyok:
Sok farkas és holló kóvályog
S nem látjuk azt a csillagot!*

*Békés, derűs karácsony éjjel:
A nagy sötét mikor száll széjjel
S mikor lesz béke és derű?*

BETLEHEM

*A kocsma ajtaját kitarják
S hozzák subában a telet,
Az istállóban ott a jászol,
A jászolban a Szeretet.*

*A gyémánt csillag áll fölöttük
füstös lármában szeliden,
Nyájas barmok között az almon
Az Ácsnak Gyermeke pihen.*

*Kántálnak a három királyok
S velük a jámbor pásztorok,
A sötét mélyén egy elázott,
Elbúsult zsöllér tántorog.*

*Könnyes szeme bámulja báván
A betlehemi csillagot,
A jó reményt, mit körülállnak
Szegények, árvák, magyarok!*

pok mind, mint Krisztus és az Egyház vértanúi haltak meg.

Egy leány, Klara Ritter, ezeket írja Karagandából: *Bischof Alexander Hira egy drága aranyos püspök volt. Ő nagyon szerette a német népet. Mindannyian megírattuk a halálát, ami nagy veszteség volt a mi hitközségünkre, különösen a németekre. Egy ilyen drága pásztor mi már többé nem kapunk. Szentéletű püspök volt. Minden emberhez jó volt, mindenkit fölvidámított. Mind nála kerestek vigasztalást. — Most szólónk az Isten trónjánál.*

Lelkipásztor-társa, P. Albinus SJ ezt írja róla: *Az utolsó órákban mindig velem voltam. A halál napján utoljára nyújtottam neki a Szentáldozást, mint azt mindennap megtettem betegsége alatt. — Halála olyan könnyű volt. Azelőtt többször beszélt nagy aggodalmáról a felelősség miatt, amivel mint volt lelkipásztor,*

tanár és régens tartozik. Most nyoma se volt félelemnek. Mindenki csodálkozott az ő boldog halálán. — Valóban az Urban aludt el. — Május 26-a volt. 28-án este kísértük el ünnepélyesen az ő bázából a templomba. (Oroszországban a halottak nagy tisztelete miatt, ez még egy nagyvárosban is, amilyen a félmillió Karaganda, lehetséges.) Egész vasárnapon át a templomban volt fölrvatalozva. Az emberek könnyezve vettek tőle búcsút.

Rövid életrajza: 1897 jan. 17-én született Vulchivói (?) községben, Kárpátalján, sokgyermekes görögkatalikus családból. Mármaroszáken érettségizett (ma Románia). A teológiát Budapesten végezte, ahonnan 1920-ban tért haza szülőhelyére. Az ungvári szemináriumban az egyháztörténelem tanára; vakációban fölkeresi Franciaországban és Belgiumban a bányákban dolgozó földijeit. Mikor Ungvár újra magyar lesz, 1939-ben, ő lesz a püspöki helynök. 1949 február 10-én letartóztatják, 25 évi kényszermunkára ítélik, amit Irkutsk vidékén, majd az omszki bányákban tölt el 1956-ig! Ekkor amnesztiával hazatérhet. De már egy év múlva, éppen 60. születésnapján, Karagandába kényszerkiteleptetik, ahol még öt évig bányában dolgozik. Megéli még P. Albinus regisztrálását (hivatalos engedély a lelkipásztoroklásra), résztvesz a templomépítésnél és fölszentelésnél. Megéri, hogy a hívek sokszáz kilométerről jönnek, hogy meggyónhassanak és szentmisén vehessenek részt. P. Albinus-szal sokszor nem volt ideje sem enni, sem aludni. Élete alkonyán számára felemelő volt és olyan vigasztaló a Szentatya két távirata Rómából: 1980-ban és 1982-ben, január 17-én, éppen 85. születésnapjára. A távirat száz szóból állt. — Have pia anima!

Harangozó Ferenc

A nagy veszély

1917-ben a nagy októberi forradalommal kezdődött meg a gigászi történelmi küzdelem az istenhit (teizmus) és az istentelenség (ateizmus) közt, a világtörténelem legóriásibb összefüggő területén, amely a Középeurópai vasfüggönytől keletre a Bering-szorosig, az Északi Sarkvidéktől Kináig, a Himalájáig és csaknem a Perzsa-öbölig terjed s több mint 24 millió km² földet ölel magába.

De a hatalmas területi kiterjedésnél is ijesztőbb az a tény, hogy a világnak több mint 140 kisebb-nagyobb nemzetét, néptöredékét foglalja magába a világon fellelhető összes keresztény és nemkeresztény vallásaival együtt, egy olyan népfaj, vallási, kulturális összevisszaságban, hogy nyugodtan kijelenthetjük, a Szovjetunió egy egész világot zárt feneketlen gyomrába, amelynek bonyolult népi, nemzeti, politikai, vallási és kulturális struktúrájáról még az átlag művelt embernek is alig van világos képe. És ezt az óriási területet és népséget egy szörnyű ideológia páncélgyűrűjébe fogva, nemcsak a szellem, de a legbrutálisabb fizikai, anyagi, politikai és katonai erőszakkal tartja leigázva. Még szörnyűbb, hogy valami bomlott messiánizmustól hajtva, minden anyagi, politikai és fegyveres erejét arra fordítja, hogy a világnak a többi részét, elsősorban a keresztény Nyugatot, szellemi, politikai, gazdasági és katonai hatalma alá hajtja. S ami talán a legaggasztóbb, hogy a modern technika olyan eszközöket adott a kezébe (atomfegyverek), amelyekkel az egész világot pusztulásba döntheti.

Akárhogy próbálnak megalkudni, vagy egyensúlyba kerülni a még szabad világban élő népek és nemzetek, nem látszik emberi megoldás addig, amíg az istentelenség ideológiája az erőszak eszközeivel készülő lába alá gyűrt a még szabad világot.

Ez a problémák problémája, amellyel ma egyház és vallások, népek, nemzetek és államszövetségek szembe kell hogy nézzenek és megoldást keressenek.

A Magyar Gimnázium hírei

Október vége és november eleje különösen mozgalmas időszak volt iskolánk életében.

Okt. 16-án a cserkészek jöttek össze első gyűlésükre. Az összejövetelt őrsi munka vezette be, majd a fiúinternátus ebédlőjében „fellobogott a tábortűz”: zseblámpák fénye mellett folyt a nótázás, visszhangoztak a falak a csatakiáltásoktól. A leánycsapatot Hajmási Franciska tornatanárnő, a fiúcsapatot dr. Ritter Márton igazgatóhelyettes fogja ezentúl vezetni. — A csapat vendégei között volt Valentiny prelátus úr és Köllely Gyurka bá is.

A Kastli Magyar Gimnázium szép hagyományai közé tartozik az 56-os forradalom emlékének ápolása. Mivel október 23-a ezidén vasárnapra esett, az igazgatóság szombatra adott „igazgatói” szünetet. — Ennek a napnak hagyományához tartozik az első szülői értekezlet megtartása is: a délután folyamán szülői fogadás, majd szülői értekezlet volt. A tanácskozásnak a vacsorára ill. az ünnepélyre hívó csengőszó vetett véget.

Az okt. 23-i ünnepséget ezidén is a „Diákszínpad” tagjai rendezték, Láng Péter prefektus vezetésével. A szöveghez Róczey tanár úr vezetése alatt működő „Irodalmi szakkör” tagjai szállították a kérdéseket, amelyek a mai kastli diák és az 1956-os események közti kapcsolatra vonatkoztak. Az igen eredeti kosztümöket a lányok maguk szabták, varrták, vasalták. Az énekkar Zsorgor Kálmán zenetanár vezetésével két számot adott elő. Az ünnepély végén a diákság, a tanárok és a jelenlevő szülők gyertyás körmenetben vonultak a vár falai alatti emlékkereszthez, ahol rövid

imádság és koszorúelhelyezés zárta be az ünnepséget.

Október 23-án a Diákszínpad tagjai Münchenbe látogattak, ahol nagy sikerrel ismételték meg az előző estjéi kastli előadást.

Egy nappal később, okt. 24-én, a bonni belügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselője, Frau Michael, látogatta meg az intézetet. Bár elsősorban anyagi ügyekről volt szó, Frau Michael mégis vette magának a fáradságot, hogy megnézzék az épületet, s hogy tájékozzák az iskola életéről. Amint mondta, az itt folyó munka mély benyomást keltett benne, s arra bízta a diákokat, hogy továbbra is szeressék intézetüket.

Október 26-án tanári konferencia volt, amelyen az igazgatóhelyettes az új bajor iskolatörvényt és az iskolában használandó tanterveket ismertette.

Az ideai tanév első hosszabb szünete okt. 28-a és nov. 3-a közt volt. A legtöbb növendék egy rövid hazalátogatásra használta fel az időt. A többieknek a prefektusok és a nővérek változatos programot állítottak össze: úszás, kirándulás, városlátogatás, stb. állt a műsoron. — November 1-én az „itthonmaradt” lányok és fiúk meglátogatták a kastli temetőt, többek között a volt kastli tanár, Pajor Elemér sírját.

Alig, hogy megkezdődik a tanítás, már ismét majdnem kiürült a ház: november 5-én három csoport is elindult, hogy különböző helyeken az iskolát és a magyar ügyet képviselje. A hetedik osztály Müller György prefektus vezetésével Münchenben, egy másik csoport, dr. Major Márk igazgató és Sopronyi László tanár vezetésével Ansbachban, a Paneuropa Unió rendezvényén, adott elő népi táncokat. Mindkét csoport óriási sikert aratott. — Egy harmadik, kisebb csoport, Bad Reichenhallban vívóversenyen vett részt, ahol sportolónk ugyancsak sikeresen képviselték az iskolát és a nyugaton élő magyarságot.

November 11-e és 13-a között egy 11-tagú diákcsoport, dr. Ritter Márton igazgatóhelyettes, Róczey János és Túry Ferenc tanárok vezetésével, a KMEM konferenciáján vett részt, Innsbruckban. A hétvégi eszmecsere „Nyelvében él a nemzet?” címen a kétnyelvűség kérdését és az abból esetleg adódó identitás-problémát vitatta meg. A kastli diákok és diáklányok majdnem minden vitán felszólltak s így nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a jelenlevők a felvetett kérdést az érintett fiatalok szemével is megvizsgálhassák. Az „Irodalmi szakkör” tagjai arra is felhasználták az alkalmat, hogy bemutatassák új diákújságjukat, a „Jójó”-t.

Kastli krónikás

„Mocsár-sírató”

címmel közölt az otthoni „Új Tükör” folyóirat elgondolkasztató írást a Hanságáról — Az '50-es években nagy költéséggel és részben társadalmi munkával csapolták le ezt a Fertő-tóhoz tartozó nagyon érdekes és értékes vidéket. Nádasaiban ritka madárvilág bújik meg, füves részei pedig kiváló minőségű tözegezteket rejtettek magukban és szénával látták el a Kisalföld takarmányában gyakran szűkölködő kispászait. Égerek ligetei pedig nemcsak árnyékot nyújtottak növénynek, állatnak és embernek, hanem értékes, a vizes talajban nem rothadó, fát is szolgáltatottak. — Most mindennek vége. A mély árhok elvezették a vizet, a tőzeg tönkrement, a talaj szikessé vált, a madárvilág és a halállomány kipusztult. — Milyen kár, hogy olyan rövidlátó és mindenbe belekontárkodó az ember!

Hazai figyelő

SZÁLLODA LESZ A VOLT GYÖRI KARMELITA RENDHÁZBÓL

A karmeliták győri letelepedését még Szelepcsényi György primás tette lehetővé azzal, hogy végrendelkezéssel 50 ezer forintot hagyományozott a rendre. Így kerültek a sarutlan karmeliták Győrbe, hivatalosan 1697-ben. Első rendházukat már az 1700-as évek elején ki kellett bővíteniök. 1763-ban a nagy földrengés (Máriacellenben egy nagyméretű, Győr egykorú látképét ábrázoló fogadalmi kép emlékeztet „a várost végveszéllyel fenyegető” természeti csapásra), de főleg a Napoleoni háborúk alatt, 1809-ben érték súlyos károk az épületet. Az 1848-as szabadságharc bukása után, a Bach-korszakban, a rendházat fogházzá alakították át, később is egy-egy katonai börtönnel használták. Aztán az ódon falak közé ismét visszaköltöztek a karmeliták, amíg Rákosiék 1950-ben kormányrendelettel feloszlatták a szerzetesrendeket és intézményeiket államosították. Most úgy látszik, végetér a rendház viharos története, — a már régen üresen álló épületet 110 személyes szállodává rendezik be. Az átalakítási munkálatok várhatóan négy évet vesznek igénybe.

*

A Duna-parti Pakson nov. 3-án nagy ünnepélyességgel felavatták az épülő magyar atomerőmű első, 440 megavattos, blokkját. Az erőmű alapkövét 1975-ben helyezték el és megépítésében csaknem valamennyi KGST tagország részes. A felavatáson A. K. Antonov, a szovjet kormány elnökhelyettese, a KGST „atomminisztere” is beszédet mondott. Érdekes módon senki sem demonstrált az atomreaktor építése és üzembehelyezése ellen, a nyugati hivatásos atomellenőrök különben éber figyelmét is elkerülte.

*

A Mecsek-hegységben, a pécsvasasi bányauzem közelében, új külfejtéses szénbánya kezdte meg működését. A próbaüzem napi 2—300 tonna jöminőségű feketeszenet termel ki, de a termelést fokozatosan havi 13 ezer tonnára kívánják felemléni.

*

Hetek óta egy példátlan műkinésrablás tartja izgalomban az ország közvéleményét. Nov. 6-ra virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték a budapesti Szépművészeti Múzeumba s a kiállított képek közül hét felbecsülhetetlen értékű festményt raboltak el. Az ellopott hét kép: Raffaellótól az Esterházy Madonna és az Ifjú képmása; egy ismeretlen mestertől származó Giorgione-portré; Jacopo Tintoretto Női mellkép és Férfi mellkép c. műve, végül Tiepolo Mária hat szenttel és a Pihenő szent család Egyiptomba menekülés közben c. festménye. A fatablára festett képeket a képrablók a keretükből kivették, míg a vászonra festett képeket (Tintoretto és Tiepolo képeit) barbár módon borotvapengével vágta ki, de a kereteket a helyszínen hagyták. Bár a nyomozásra azonnal mozgósították minden rendelkezésre álló erőt, ide értve a szomszédos országok hatóságait s a Nemzetközi Rendőri Szervezetet (INTERPOL), a tettesek, illetve az eltűnt képek ezideig nem kerültek elő.

Magyarországon ilyen nagyságrendű műkinésrablás még nem történt. 1957-ben az Esztergomi Keresztény Múzeumból tűnt el a gyűjtemény egyik legértékesebb festménye: a sienai Duccio di Buoninsegna Jeremiás prófétát ábrázoló, az olasz trecento első negyedéből való képe. Duccio festménye azonban 3 hónap múlva a véletlen folytán — egy más ügyben tartott házkutatás során — séretlenül előkerült.

*

Új osztrák-magyar batárállomás létesül Sopron közelében Kópháza és Deutschkreuz (Németkeresztúr) között. Az új átkelőhely két éven belül készül el és nagymértékben tehermentesíti majd a túlterhelt soproni átkelőhelyet.

A két szomszédos ország minden ideológiai és gazdasági különbség ellenére példaadóan működik — főleg gazdasági téren — együtt. A batárállomásokon valószínűleg emberáradat hőmpölyög oda-vissza. Több mint 120 közös munkaszerveződést kötöttek az osztrák cégek és cégcsoportok a magyarokkal, különösen az építőipar terén. Sőt ideológiai vonalon is egyetlen kivételt képez Nyugat és Kelet között a két ország kapcsolata. Míg a többi keleti állam zavarja az osztrák TV- és Rádióadásokat, addig magyar és osztrák viszonylatban öröndetes együttműködés tapasztalható. Így pld. az osztrák televízió Budapestről közvetített magyar szakemberek részvételével ke-rekasztal-vitát aktuális kérdésekről, amelyeken nemcsak gazdasági és tudományos kérdések, hanem gazdasági és politikai és kulturális kérdések is szerepeltek.

A tűz és víz jegyében

Vajda Albert új regényéről

Vajda Albertet öt világrész magyarsága számtalan megjelent, mástermésztű könyve után is, mint remek humoristát tart számon. Ideje végre tudomásul venni, hogy Vajda Albert nemcsak „humorista” (ami köztudottan „véresen komoly” mesterség!), hanem java íróink közé tartozik. Legújabb könyve, a „Tűz és víz”, műfaját tekintve regény, egyfajta irodalmi „lektúr”. Ezzel azt kívánom hangsúlyozni, hogy olvasmányos, érdekesítő, csábít az olvasásra. Olyan könyv, amit egyváltában olvasunk el, mert első mondatától kezdve lebilincsel, érdekel a szereplők sorsa, izgatnak a fordulatos cselekménybe ágyazott problémák, mert ezek napjaink mindennapos problémái, jelesül is a külföldre szakadt magyaroké. Bizonyára lesznek sínynyás sznobok, akik viszolygva fogják tudomásul venni, hogy a szerző nem nagy barátja a hazai rendszernek, másfelől kifogásolhatják, hogy regénye nem követ valamely modern „nouveau roman” irányzatot. Ez igaz is. A „Tűz és víz” még a régi (klasszikus) értelemben tartozik a regény-műfaj csoportba. Szerencsénkre! Az olvasók többsége ugyanis torkig van már a beteglelű, abnormis hajlamú emberekről szóló, kiagyalt konfliktusokat boncolgató regényekből, ahol kötelező az időfolyamatnak az értelmetlenségig vitt szétszabdálása, aminek következménye: szegény olvasó azt sem tudja, miről is szolt a regény és mi szükség volt a megírására. A „Tűz és víz” egyik jeles érdeme éppen az, hogy miközben szereplőin — elsősorban az apa-lánya konfliktuson — keresztül életszerűen, szóval hitelesen mutatja be két egymással szemben álló világot, a Kelet és Nyugat, társadalmi-politikai arculatát, ugyanakkor irodalmi életményt, szellemi felüldülést nyújt, a problémákat illetően is eligazít, legalábbis azok továbbgondolására készlet: hogy is van ez nálam, nálunk, Londonban és Münchenben, New Yorkban vagy Budapesten? — Nem nehéz megjósolni: Vajda Albert új regényének sok olvasója lesz. Gondolom, az író is így szeretné.

Szamosi József

A könyv megrendelhető a szerzőnél: Haidhauser Str. 3, D-8000 München 80. — Ára DM 19,50 vagy US \$ 9,50.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Keresztelés: Három Eígler fiú, Ferenc, Péter, Gábor, Máriacellben részesült a keresztség szentségében, 1983 júl. 9-én; — elsőáldozók voltak Traiskirchenben okt. 26-án.

Gróf Keglevich Mária-Jenke, Albrecht bajor királyi herceg hitvestársa, — aki 1983 okt. 5-én Máriacell közelében VW-busszal 40 métert zuhanva lelte tragikus halálát, bécsi rokonai és ismerősei okt. 25-én a bécsi Kapucinus-templomban mutattak be lelkiüdvéért szentmiseáldozatot. — Keglevich grófnő nagylelkű támogatója volt nélkülöző vagy üldözött magyar honfitársainak. R. I. P.

Mödlingben voltak elsőáldozók: Láncki Krisztián és Varju Monika.

A bécsi magyarok közismert nagylelkű volt orvosának, **dr. Tomsich Lászlónak** unokája: Tomsich Werner és Gebhart Anamaria harmadik gyermeke: **Theresa Michaela Simonetta**, aki 1983 szept. 7-én született, a bécsi kapucinusok templomában 1983 nov. 5-én részesült a keresztség szentségében. — Az Úr áldása kísérelte őket életük útján!

Szentségi házasságot kötöttek: Eígler Ferenc és Vámosi Katalin, 1983 október 26-án.

Linz: Keresztelés: Október 5-én **Helmut Mátyás,** Guszmán Mátyás és Rajta Zsófia fia, a Magyar Otthon kápolnájában, — okt. 13-án pedig **Ferenc,** Szóke Ferenc és Szász Gizella gyermeke, Traunkirchenben részesült a keresztség szentségében.

BELGIUM

Brüsszel: Keresztelés: A keresztségben az Egyház gyermeke lett okt. 22-én: **Hethy Natacha** — Sok boldogságot kívánunk a kedves édesanyának és a jó nagyszülőknek!

Halózási: Marsalkó János (79), régi ismert magyar szabómester, szül. Debrecenben, meghalt Gentbrugge-ben szept. 21-én; nagy részvétellel temették ugyanott. — Nyugodjék békében!

NÉMETORSZÁG

München: Születések: Keresztségben részesültek: **Német Antal Viktor,** N. Antal és Szijártó Mária fiát, 1983 okt. 2-án; — **Préter Krisztina,** P. József és Halágyik Mária kislányát, — és kistestvérét: **Préter Ákóst,** 1983 okt. 30-án keresztelték Münchenben.

Házasságot kötöttek: **Pataki Ferenc** és **Kreisz Andrea** 1983 nov. 8-án; — **Becker Michael** és **Szepesváry Monika** 1983 okt. 8-án esküdtek egymásnak Münchenben örök hűséget. — Sok boldogságot kívánunk nekik!

Dr. Tuczay László és **Müller Angéla** nov. 19-én, a müncheni Damenstift-templomban, ünnepélyes szentmise keretében kötötték házasságot. **Dr. Tuczay László** a kastli gimnázium nagyon kedves tanulója volt. Nyugat-Berlinben végezte továbbtanulmányait (orvos). Ott ismerkedett meg Angelikával, a feleségével, aki protestáns volt, de férjét követte a válásban is. — A szentmisén az édesapa orgonált és énekelt magyar énekeket.

Halózási: Hermann Mária Filippa Iskolásnővér 93 éves korában, 1983 szept. 26-án Altötting-ben meghalt. Temetése szept. 30-án a München-Nordfriedhof-ban volt. — **Tézsla Alexander** 1983 szept. 7-én Ingolstadtban elhunyt. — Nyugodjanak békében!

Münster: Születés-Keresztelés: **Konvaloff Árpád** és **Szendrei Zsuzsanna** szülőknek kisleányuk született, aki a szentkeresztségben a **Réka, Olga, Márta, Mária** nevet kapta. — Isten áldása kísérelte életét! — **Bella István** és **Bakonyi Borbála** szülőknél a három kisleány: Erzsike, Ágnes és Júlia örülnek a negyedik hugocskára érkezésének, aki a szentkeresztségben a **Livia Anna** nevet kapta. — Isten bőszéges áldása legyen a szülőknél és a négy gyermeknél!

OLASZORSZÁG

Milánó: Július 3-án megkeresztelték Lavazza Marco és Teremi Ildikó első gyer-

mekét: **Claudiát;** — **Piacenza:** okt. 2-án megkeresztelték **Finetti Luigi** és **Andréka Irén** második gyermekét: **Robertót;** — **Bologna:** október 9-én megkeresztelték **Cocchi Dante** és **Arvai Judit** első gyermekét: **Camilla Máriát** — Isten áldása kísérelte őket életükben!

Lagundo (Bolzano): **Ing. Veress Zoltán** és **Tancer Róza** november 11-én ünnepelték házasságuk hetvenedik évfordulóját! Gratulálunk!

Genova: Dr. Kőrös Béla szept. 20-án, 70 éves korában meghalt. — Nyugodjék békében!

Amikor **Kovács Angelus** atya éppen az „Üzenet”-et írta, sürgősen a Santo Spirito kórházba hívták, **Balog Odorik** kapucinus atyához, aki 50 éves papi szol-

gálata jutalmául P. Leopoldo szenttéavatására jöhetett Rómába.

P. Odorik nem beszélt az olasz nyelvet, az itteni páterekkel ezért latinul érintkezett. Mikor a szertartásra indultak, ezt mondta: „Paratus sum = „Készen vagyok”. Amikor rendi testvéreivel a Szent Péter-térre érkezett, összeesett és meghalt. — Nagyon buzgó szerzetes volt, ezért biztos, hogy a Nagy Útra is készen volt. —

„Egyetem 60. évében — köt engem a Jóisten kérébe — Betakarít régi rakott csűrbe, vet helyettem más gabonát cserébe.”

Arany János

SVÁJC

Lausanne: Halózási: Példás keresztény, katolikus életet élve, az örök házába költözött **Röczey István** életének 95. évében, 1983 nov. 16-án Bernex-ben (GE). — Gazdag lelke örök békében és örömben részesedjen attól, Akinek mindvégig hűségesen élt.

Halottaink

MIKÓ GYÖRGY 1919 — 1983

Aránylag korán, 64. életévében, 1983 november 24-én ragadta el tőlünk a halál. — Született Puztadoboson (Szabolcs-Szatmár-megye), 1919 december 17-én. Késői hivatal. Banktisztviselő volt előbb. 1956 után lépett be a bécsi Pázmáneumba, ahol 1963 június 29-én szentelték pappá. 1965 óta önálló lelkész volt az Essen-i Magyar Misszióban.

Lelkesen dolgozott, különös öröme volt az ifjúsággal. Ez év márciusában komoly vesebántalmak jelentkeztek nála. Vesetumorral operálták, az egyik veséjét ki is vették. Utána felépült, de csak látványosan, mert májusban, amikor dolgozni kezdett, nagyon hamar elfáradt. Szeptemberben annyira legyöngyült, hogy októberben újra kórházba került, ahol másodszor is megoperálták. Már késő volt, máján is elhatalmasodott a baj. 21 napi eszméletlen állapot után november 24-én hajnalban elhunyt.

November 27-én, vasárnap du. 5 óra körül volt érte a gyászistentisztelet, amit Weibbischof Julius Angerhausen koncelebrált magyar paptestvéreivel. Hétfőn, november 28-án, Puztadobosra, a

szülőfalujába szállították, ahol szülei mellé temetik. Requiem aeternam dona ei Domine!

RAAB FERENC

1905 — 1983

Felsőgallán született népi német családból. Magyar-német tanár lett, de az összeomlás őt is kisodorja hazájából. 1947-ben Passau Waldwerke-ben Csejtey Béla igazgatósága alatt alapító tanára lett a Magyar Gimnáziumnak. A Gimnáziumot elkísérte Kastl-ba is, ahol azonban 1960-ban kivált a magyar szolgálatból és német gimnáziumhoz ment át. Ízig-vérig tanár volt, szerették is a diákok, ezért egészen 75 éves koráig tanított. 1969-ben, hogy meglegyen a megfelelő szakja, a magyar helyett letette az angol vizsgát.

Októberben váratlanul lement Diano Mariná-ba (olasz Riviera) ahol nyaralni szokott. Október 14-én a hotelben reggel halva találták az ágyban. Szívinfarktusban halt meg. — Diano Mariná-ban temették el, de majd hazaszállítják egyszer a szabad hazába, Felsőgallárral. — Nyugodjék békében!

A Magyar Cserkészszövetség Európai Kerülete

1983 december 26-tól 1984 január 6-ig tartja meg ezévi

TÁTRA TÉLI TÁBORÁT

Innsbruck mellett, a festői fekvésű ACHENKIRCHENBEN.

A tábor résztvevői a Hotel Skolasztikában nyernek elhelyezést s a napi szelésen, oktatáson kívül, vidám délutáni és esti cserkész foglalkozáson vesznek részt.

A „TÉLI TÁBORRÓL” örömmel küld ismertetést a tábor parancsnoksága.

Ungarischer Pfadfinderbund
Oberführer Str. 40, D-8000 München 81
Telefon (0 89) 98 26 37 / 38

„Elsőrangú, nagyon jól jövedelmező, adókedvezményes pénzbefektetési lehetőségek NSZK-beli nagyvállalkozónál 100 %-os biztosítás mellett. Tájékoztatóunk teljesen ingyenes és elkötelezettségmentes, amelyből azonban Ön mindenképpen profitálni fog. Érdeklődni: **Magyar Sándornál**, napközben a (081 51) 10 58 vagy 59, este a (089) 2 01 28 05 telefonszámon.”

Csinos fiatal, 36 éves, 156 cm., egészségügyben dolgozó nő, megismerkedne hozzávaló, becsületes és szorgalmas férfivel. Válaszokat: „Ibolya” jelígre a szerkesztőségbe kér.

KERESÉS: — Keresem **Losonczy Jánosnét** sz. **Bolza Márta** grófnőt. Utolsó címe: 202 South 2nd Street, Denton, Md. 21629, USA volt. Aki ismeri, új címét, kérem közölje velem: **Rácz Tiborné — Rátholdy Moldoványi Ilona**, Kronprinzenstr. 10/a, D-7570 Baden-Baden, BRD. — Telefon (0 72 21) 2 63 43.

Dr. med. Boór Márta

nőgyógyász és szülész

Dr. med. Udo Vaasen

kollégájával megnyitotta közös szakorvosi rendelőjét (Theodolindenplatz, München 90, Harlaching). — Fogad megbeszélés szerint, ill. szerdán 9—13, pénteken 10—15 óráig.

Telefon (089) 64 39 40. — Megközelíthető a 15-ös és a 25-ös villamossal.

Az előfizetési díjat vagy könyrendelések árát kérjük **Postacsekk-kontónkra vagy postán (ne bankon!) keresztül átutalni!**

KERN VERONIKA

törvényszéki hites okiratfordító, vállalkozásokat magyarról németre és németről magyarra. — Cím: Eichenstr. 1, D-8028 Taufkirchen/am Wald (bei München) **Tel.: (0 89) 6 12 52 43** (17 órától).

Sokéves belgyógyászati és röntgenorvosi klinikai munkédem után megnyitottam praxisomat

Dr. med. Sophie Supala-Sirokay

általános orvos
EKG, Ultrashall. Beteglátogatás.
Mindен betegbiztosító.

Betegfogadás:

Hétfő—péntek 9—12 óra között;
hétfő—csütörtök 16—18 óra között is.
Egyébként előzetes megállapodás szerint bármely időpontban.

Wehrlestr. 2 (Ismaninger Str. sarok)
8000 München 80 - ☎ (089) 98 23 32

Olvasói levél

Háromgyermekes magyar anya az abortuszról

Jó, hogy közzétették az abortusz-cikket, mert aki elolvassa, feltétlen gondolkodóba esik. Itt sem (ittthon) ártana valami ilyesmi olyan lapban, amit sokan olvasnak. Egyébként nehéz az emberekre hatni. Aki meg akarja tenni az abortuszt, rendszerint megteszi; aki meg nem, az semmilyen körülmények között sem teszi. Még a bizonytalankodók, a habozók a legreménytelenebbek. Hallottam valahol, vagy olvastam, hogy a nők zömét nagyon megviseli az abortusz lelkileg, azokat is, akik nem hívők.

Okok az abortusz ellen: vallásos hit, emberi meggyőződés, nemzeti és egyéni érdek, harmonikus házasság, áldozatvállalás, helyes értékítélet, egyéni döntés, nem törődve mások véleményével, még a közszellemmel sem. Nagyon nehéz az árral szemben úszni! Fenti okokból, lelkierőből sok kell hozzá!

Okok az abortusz mellett: lakáshiány, diszharmónia a házasságban vagy magában az egyénben, a másik fél érdektelensége, közönye, passzivitása, segítőkészségének hiánya, gondok, terhek, együttlako ellenkező nézetű, véleményű családtagok (néha — sajnos — nagyszülők, akikre a gyerek gondozása nehezedik), munkától való rettegés, elfáradás az élettől, „jó élet” biztosítása a magunk és már meglévő gyermekeink számára, tehát kényelmi és anyagi okok. Egészségügyi problémák valamelyik házastárs részéről, elvi ellenállás a sok gyermekkel szemben. Az egyén szellemi érvenyesülésében látott akadály, karrierféltes, gyámoltalanság, egyetemisták esetében a még tanulás ténye s bizonyosan még sok más ok is van...

Én — Isten valóságos kegyelméből — egyszerűen képtelen lettem volna rá, amikor még ez érintett, s a legnehezebb időkben sem, a háború alatt és utána sem, amikor ez még részemről aktuális lehetett volna. Nem az én érdemem, ezt nagyon hangsúlyozom, kizárólagosan Isten kegyelme volt.

Véleményem szerint a sokadik gyerek elvételét, éppúgy nem tartom megengedhetőnek, mint az elsőét. Az élet élet. S hányszor éppen az utolsó maradnak meg szüleikkel; sokszor azokból lesznek a legértékesebb emberek! Még ha az ember kis önző emberi szempontból tekint is ezt a kérdést. (Aláírás: és cím)

BESZÉLŐ SZÁMOK

Hivatalos statisztikák szerint Magyarországon három súlyos népbetegség pusztít: az alkoholizmus, a dohányzás és az öngyilkosság. Az okok jólismertek: társadalmi és morális zavarok, elidegenedés, köznapi gondok (lakáshiány), állandó stressz, magasabb eszmények, idealizmus kiölése az ifjúságból stb. Ismert tény, hogy Magyarország alkoholfogyasztásban a világ első helyén áll, ráadásul az iszákosok között egyre több a fiatalok. Hasonlóképp egyre növekszik a fiatal dohányzók száma. Majdnem lehetetlen, de a 12—14 évesek 9 %-a, a 14—15 évesek 14 %-a rendszeresen cigarettázik. Az egy főre eső cigarettafogyasztásban Magyarország a 2. helyet foglalja el a világlistán. Nem kevésbé megdöbbentő adatok, hogy hazánkban évente mintegy 50 ezren kísérelnek meg öngyilkosságot. Kb. 10 %-uk hal meg. Jóllehet a demográfusok, szociológusok, orvosok, közírók állandóan cikkeznek a népességet fenyegető veszélyekről, eredmény alig mutatkozik. Az elmúlt évben Magyarország természetes szaporodása a zéró alá esett, vagyis kevesebb a születések száma, mint a halálozásoké.

KARÁCSONYI HANGLEMEZVÁSÁR

A 2749 Barabás Sári éneklő a legszebb karácsonyi énekeket DM 23,—
 LPX 16598 Karácsonyi énekek a budapesti Madrigál kórusral
 LPX 11535 Bánk bán egyveleg Simándival
 LPX 10110 31 ismert magyarnóta, ismert énekesekkel. Akácós út; Piros pünkösdi; Ahogy én szeretlek; Ki volt az az aszszony; Szeretnék május éjszakáján; Fehér selyem csikés szélű; stb.
 LPX 17743 Szívajok ellen kisasszony szedjen tangót; Csak egy nap a világ; Tenyereim hordom; Ott fogsz majd sírni; Muzsikuskak dalból van a lelke, stb. Ének: Nagykovácsi L., Rácz Vali, Kalmár Pál, Honthy Hanna, Sebő Miklós, Karády K.
 LPX 17518 Záray-Vámosi énekek: Homokóra; Ne hagyj el soha; Kár összeveszni velem; Szeretlek én, stb.
 LPX 16614 Sárdy János éneklő ismert dalait: Rózsalevel; János vízfőző; Szeptember végén; Oh lányka; Május van; Hej fellegek, stb.
 LPX 16605 Bilicsi-Csákányi kiváló lemeze: Jöjj vissza csókos ifjúság; A vén cigány; Feketehajú kis gimnazista voltál; Doktor úr; Az ember egy léha; Budapest, te csodás; Este fess a pesti nő, stb.
 SLPX 19133 Az év lemeze: Himnusz. Szózat különböző felvételekben és sok ismert vers
 LPX 13735 Latinovits Zoltán Ady verseket ad elő
Minden LPX lemez ára DM 21,—
 A 2762 Solti Károly éneklő régi slágereket: Holdas éj a Dunán; Fogadj el egy jó tanácsot tőlem; Tiltás meg; Egy régi nótát; Ott fogsz majd sírni, stb. 23,—
 Csokoládés szaloncukor 1 kg 17,—

MUSICA HUNGARICA
 Rühmannstr. 4 - D-8000 München 40
 Telefon (0 89) 30 50 43

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven katolikus kiadó működik. Kiadványait mindenki szeretettel ajánlja. Az eddig megjelent kiadványok közül kaphatók:
 Agape folyóirat (megjelenik minden DM paratlan hónap végén) evi előzetes 10,—
 Isten népének története (Bionia kepregényben. Eddig megjelent 21fuzet) egyes fuzet ára 2,20
 Antal testvér (Páduai Szent Antal élete képregényben, színes, 72 old.) 4,—
 Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és világa (142 o.d., 12 színes képpel) 17,—
 Malinski-Bujak: II. János Pál (210 o., 111 fekete-fehér és 42 színes képpel) 17,—
 Képes Biblia 20,—
 C. B. de Gaszold: Imák a bárkából
 A keresztjához megyek (Keresztutak gyűjteménye) 3,—
 Harmath K.: Megváltásunk szent éve (brosúra) 1,—
 I. Loidl: A fatimai látnokok (bros.) 1,—
 Ezenkívül kaphatók még természetből vett motívumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-nagyságú képek) bibliai vagy más atoriz-mával; katolikus zsebnaptár és falinaptár.
 Amennyiben a megrendelt kiadványok összisége meghaladja az 5 kg-t, a postaköltségeket nem számoljuk fel külön.
A kiadó címe: AGAPE, Cara Dusana 4, 21000 Novi Sad, Jugoszlávia.
 Az Agape szívesen vállal mindennemű nyomdai előkészítést vagy nyomtatást Jugoszláviában, a nyugatiakhoz képest igen méltányos áron!

TAKÁCS

Fleisch & Wurstwarentrieb GmbH
 Dorotheenstr. 4 - 7000 Stuttgart 1
 MARKTHALLE, Stand - Nr. 74-76
 Telefon (07 11) 24 31 04

Ezennel rendelék izletes csemegeárút!
 Takácsról:

Cikk-szám	Az árú megnevezése	DM	kg	kg
101	Friss kolbász	16,—		
102	Füstölt kolbász	18,—		
103	Disznósajt, paprikás	11,—		
104	Disznósajt, borsos	11,—		
105	Hurka, májas-rizses	10,—		
106	Hurka, véres-rizses	10,—		
107	Véreshurka zsemelével	10,—		
108	Füstölt véreshurka	12,—		
109	Bácskai májashurka, papr.	12,—		
110	" " papr. nélkül	12,—		
111	Debreceni, friss	16,—		
112	Paprikás krakkói	15,—		
113	Krakkói paprika nélkül	15,—		
114	Fokhagym. vadászfelvágott	17,—		
115	Lengyel sonkafelvágott	22,—		
116	Tirol felvágott	17,—		
117	"Kulen" Paprikaszalámi	24,—		
118	Paprikás abátszalonna	13,—		
119	Füstölt oldalas	13,—		
120	Füstölt szalonna	13,—		
121	Fehér szalonna (6 cm)	12,—		
122	Finom sonka	21,—		

Jobbíz a TAKÁCS-árú — Saját készítmények! — Nettóárak! A szállítási költségeket hozzászámítjuk Szállítás utánvétellel.

HIRDETÉSEK

Németországban élő üzletember, fiatalos ötvenes, 178/75, megismerkedne egy meglelkeüetü, független, otthonát szerető hölgygel. Fényképes válaszokat „együtt” jelígere a szerkesztőségbe kér.
Frankfurt környékén élő 37 éves hölgy önálló foglalkozással és széles érdeklődési körrel, keresi hozzáilló intelligens férfi ismeretségét. Válaszokat „Megértés” jelígere a szerkesztőségbe kér.

Svájcban élő, 32/172 magas férfi korban hozzáilló csinos hölgy ismeretségét keresi házasság céljából. — Válaszokat „Vándorének” jelígere a szerk.-be kér.

Egy bájos, kedves, 48 éves (jóval fiatalabbnak látszó) hölgy, jól jövedelmező foglalkozással, gyermek- és otthon szerető, jó házassággal, gondoskodó, jó felesége szeretne lenni egy finomlelkű, komoly, melegsívű férfinek. Válaszokat „Miketten” jelígere a szerkesztőségbe kér.

Huszonkilencéves, jóvágású barna férfi, érettségizett, jólmenő családi hentesüzemben dolgozik jelenleg, keresi hozzáilló 25-30 éves, gyermektelen, komolygondolkodású, csinos, fiatal nő ismeretségét, aki esetleg (nem feltétlenül) szívesen együttműködne az üzemben. Válaszokat: „Jövönkért” jelígere a szerkesztőségbe

KÉRJUK OLVASÓINKAT, HOGY ELŐFIZETÉSÜKET RENDEZZÉK!

A '82-től megváltozott új „Gépjárművezetői vizsga kérdései” magyar nyelven. DM 45,— áron kapható: Dr. L. Deák, Johann-Clanze-Str. 43, 8000 München 70.

Állampolgársági (bírószági- menekültügyi tanácsadás) hiteles német gyorsfordítás: August Lévai, Lehnsgrund 38, 4300 Essen. — Telefonszolgálat: (02 01) 71 15 82.

Diószeghy Tibor, hites tolmács és fordító- magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. ☎ 02101/54 12 17

HAZAI HENTESÁRÚ

1 kg Kolbász száraz	18,—
1 kg Kolbász füstölt	16,—
1 kg Véreshurka rizsával	12,—
1 kg Májashurka rizsával	12,—
1 kg Disznósajt	14,80
1 kg Tokaszalonna	10,80
1 kg Vastagszalonna	14,—
1 kg Tepertő	16,—
1 kg Borda	12,—
1 kg Sonka	24,—

A szállítás utánvételes.

5 kilón felüli rendelésnél portómentes.
MICHAEL TAUBEL, Metzgermeister
 Peter-Rosegger-Str. 3
 6710 Frankenthal/Pf. Tel. (06 233) 6 26 93

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten
 Inh.: O. Bayer
 Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
 Telefon (089) 1 29 63 93

Egri Bikavér	6,80
Alföldi Olaszrizling I.	5,30
Alföldi Kékfrankos I.	5,30
Abasári Rizling 0,7	5,95
Debrői Hárslevelű	6,30
Badaacsonyi Kéknyelű	7,20
Badaacsonyi Szürkebarát	7,30
Soproni Kékfrankos	6,60
Villányi Burgundi	7,30
Hajósi Cabernet	7,30
Boglári Olaszrizling	6,—
Boglári Kékfrankos	6,—
Boglári Cabernet-rosé	6,—
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,—
Cseresznye pálinka	24,50
Szilva pálinka	21,50
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,—
Hubertus	21,—
Beverage Bitters (Unic) 1 lit.	32,—
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,—
Pick szalámi	kg 27,—
Csabai	kg 25,—
Gyulai	kg 23,—
Házi kolbász	kg 19,—
Süli debreceni	kg 16,—
Süli kolbász	kg 17,—
Kalocsa tarhonya	1/2 kg 3,30
Nagykokatészta	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával	0,7 lit 4,40
Hegyes eróspaprika	4,40
Hegyes csipőspaprika	4,40
Bogyoszlói paprika	4,10
Disznósajt	kg 12,50
Véres-, májashurka	kg 12,50
Kalocsa Paprika-set	7,10
Paprikakrém tubus: édes/félerős/erős	1,50
Gulyáskrém tubus	1,80
Desszert-gélés szaloncukor	kg 16,—

— Üvegárút is szállítunk! —

ÚJDONSÁG!

MEGJELENT!

Tollas Tibor:

FORGÓSZÉL BEN

válogatott versek
 A költő eddigi öt kötetének legjobb verseit és újabb költeményeit tartalmazó 250 oldalas könyv ára portóval együtt DM 30,—, vagy US \$ 14,—, vászon kötésben DM 38,—, vagy US \$ 17,—.

Megrendelhető a Nemzetőr címen:
 Postfach 34 03 61, D-8000 München 34, BRD

Az előfizetési díjat vagy könyvrendelések árát kérjük Postacsekk-konionkra vagy postán (ne bankon!) keresztül átutalni!

Rupp László hites törvényszéki fordító, vállal iordításokat magyarról németre és németről magyarra. Postfach 162. D-3000 München 1. — ☎ (0 89) 53 02 35.

Teológiai és Sporttudományi szakfordító magyar-német és német-magyar, valamint erdélyi honfitársaim számára román-német és német-román hiteles fordításokat vállal

SINKA ÁDÁM

törvényszéki hites okiratorfordító és tolmács. Németországban tanácsadás állampolgári és menekültügyi kérdésekben.

Cím: D-7512 Rheinstetten 1, Lindenstr. 16.
 Telefon: (07 21) 51 86 61 (17.00 óratól)

FIGYELEM!

Az „Életünk” új előfizetési ára egy évre DM 18,—, tengerentúrra légitpostával DM 28,—.

Kérjük előfizetőinket az előfizetési díjat lehetőleg postscheckkontónkra, tengerentúrról pedig ne bank újján, hanem eurócsékkben utalják át, mert a banklevonás igen nagy.

Megjelent!!!

A BEFEJEZETLEN FORRADALOM - 1956

Ez a tanulmánykötet egyedülálló írásokat tartalmaz az 1956-os magyar forradalom előzményeiről, lefolyásáról, történelmi jelentőségéről, kiegészítve eddig ismeretlen fényképek és dokumentumok közreadásával. A kötet szerzői: Csonka Emil (†), Dénes Tibor (†), Gosztonyi Péter, Jubász László, Kádebó Tamás, Kocsis Gábor, Oltványi László, Révész László.

A Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (SMIKK) kiadása, Zürich, 1982. A nyugati magyar művészek reprodukcióival illusztrált 244 oldalas könyv ára fűzve 30,— sFr / 15,— \$ + portó.
 Megrendelhető: SMIKK-VERSAND
 Postfach 87, CH-8037 Zürich.

M. SZERDAY METROPOLITAN VERLAG Könyv és hanglemez

Szinnyey J.: Magyar írók élete	Sfr.
és munkái I—XIV. köt.	1,220,—
Benedek I.: Semmelweis	15,—
Berkési A.: Barátok	17,—
Berkési A.: Siratófal	20,—
Berkési A.: Két regény /	
FB-86 és A 13. ügynök	27,—
Boros: Vendégségben őseinknél	31,—
Charrière: Pillangó	30,—
Cseres T.: Parázna szobrok	18,—
Boccaccio: Dekameron I., II.	39,—
Feuchtwanger: A csúnya hercegnő	13,—
Dienes: A honfoglaló magyarok	12,—
Füst Milán: Válogatott művei	18,—
Esszépanoráma I., II., III.	50,—
Hugo Viktor: A nyomorultak I., II.	62,—
Magyar elbeszélők 19. sz. I., II.	39,—
Magyar elbeszélők 20. sz. I., II., III.	48,—
Cs. Szabó L.: Közel s távol	21,—
Káma - Szutra	72,—
Zilahy L.: A Dukai család I., II., III.	81,—
Zoltán: Ég és föld között /	
Zichy Mihály élete	25,—
Tamási Aron összes novellái I., II.	39,—
Zola E.: Hölgyek öröme	16,—
Az ősi társadalom magyar kutatói	15,—
Veres P.: Balogh család története	
I., II., III.	35,—
Szabó Pál: Isten malmái	18,—
Orbán B.: Székelyföld	18,—
Szótárak, nyelvkönyvek, új- és antiquár könyvek nagy választékban!	
— Hanglemezek és teljes operák —	
— Nyugati kiadású könyvek —	

M. SZERDAY METROPOLITAN VERLAG
 Teichweg 16 - CH-4142 Münchenstein
 Telefon 061 / 46 59 02

Magyar-német hiteles fordításokat gyorsan és lelkiismeretesen elvégez — színvonalas magyarországi társasutazásokat — STUDIEN-REISEN — szervez
 Kérjen prospektust!
WILHELM DIVY,
 Lindenstr. 50, 7990 Friedrichshafen 1.
 Telefon: 07541 / 71391

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
 Oberföhringer Str. 40.
 D-8000 München 81
 Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

Felölös Kiadó:
 a Magyar Kat. Főlelkésziség.
 Felölös szerkesztő:
 Dr. Harangozó Ferenc,
 Seelsorger.

Redaktion und Herausgeber:
 die Ungarische Oberseelsorge,
 Oberföhringer Str. 40,
 8000 München 81,
 Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
 Abonnement: DM 18 — pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 28,—.

ELŐFIZETÉS:
 Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik. Ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!
 Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 18,— vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúrra légitpostával DM 28,—

Lapzárta: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,

Konto-Nr. 145 857 - BLZ 790 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,

Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auflage liegt bei: Rundschreiben. — A kiadvány egy részéhez körlevél van mellékelve.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetőseket, átutalásokat nem bankkontónkra, hanem Postscheckkontónkra kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Sonderkonto — München, Postscheckamt München, Konto-Nr. 606 50-803.

NEMZETŐR KÖNYVEK DM

Tollas Tibor: Forgószélben. Válogatott versek, 250 oldal, fűzve 30,—
 vászonkötésben 38,—
 Szoltsenyicin: Gulag I—II. Oroszból fordította Szenté Imre. Kötetenként 30,—
 Rozanich István: A másik partról (versek) fűzve 12,—
 Dálnoki Veress: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászon 80,—
 Megrendelhető a könyv árának beküldésével. Nemzetőr, 8 München 50. Ferchenbachstr. 88. címen.

Még kapható
JUHÁSZ LÁSZLÓ
A HÉTTORONYTÓL KUFSTEINIG
 — Magyar rabok idegenben —
 című, 200 oldal terjedelmű, új könyve, korabeli dokumentációkkal, valamint a

„BURGENLAND”
 történelmi útikalauz
 második, javított kiadása.
 Mindkét könyv megrendelhető DM 25,—
 áron, a szerző címén:
 Bülowstr. 10, D-8000 München 80

MAGYAR HENTESÁRÚI
VIKTOR PÁL
 Lerchenstr. 29 - 7063. Welzheim
 Telefon 0 71 82 / 67 36

	DM
1 kg. Kolbász magyar módra füstölt	16,—
1 kg. Kolbász friss magyar módra	15,—
1 kg. Debreceni vékony bébelben	16,—
1 kg. Disznósajt, Baranyai ízű után	10,—
1 kg. Disznósajt, füstölt, magyar m.	12,—
1 kg. Balkán májas füstölt	12,—
1 kg. Balkán véres-májas, füstölt	10,—
1 kg. Májas vagy véres hurka sütni való magyar módra	12,—
1 kg. Fokhagymás vadász. m. módra	16,—
1 kg. Fokhagymás Tokaszalonna	12,—
1 kg. Angolszalonna, Baranyai mód.	20,—
1 kg. Hasaszalonna, füstölt,	12,—
1 kg. Fehér hátszalonna, 5-8 cm. magas	12,—
1 kg. Finom magyar hátsó-sonka füstölt, Baranyai ízű	20,—
1 kg. Császár-szalonna, füstölt	20,—
1 kg. Füstölt-oldalas, Baranyai m.	12,—
Tévedések elkerülése végett, közlöm, hogy minden árút Welzheimben sajátkezűleg gyártunk.	
Szállítunk utánvétellel, bárhova — Kanada és az Amerikai területekre kérjük előre fizetni. Postscheckamt Stuttgart	
132-944-703	